

Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas
 Leidėjas: LIETUVIŲ S-GA BRAZILIJŲ
 Atsakomasis redaktorius
 Dr. Egaz Muniz Moreira Landim
 Faktinis Redaktorius
 Stasys Vancevičius
 Rankraščius redakcija taiso savo nuožiu-
 ra. Nesunaudotų rankraščių nesaugo
 ir savo lėšomis negražina.

LIETUVIS

O maior e mais antigo jornal lithuano na America do Sul
 Didžiausias ir seniausias lietuvių laikraštis Pietų Amerikoje.

Prenumeratos kaina:
 Brazilijoj metams 12 milreisų, pusmečiui
 6\$000. Pietų ir Šiaurės Amerikoje: me-
 tams 15 milreisų, pusm. 8 milr.
 Lietuvoje ir kitur užsieny metams 20 milr
 pusmečiui 10 milr.
 REDAKCIJOS IR ADMINISTRACIJOS
 ADRESAS:
 Rua Bandeirantes, 474 Tel. 4-3925
 Caixa Postal 1764 São Paulo.

10-ti METAI.

SÃO PAULO, 1938 m. Gruodžio - Dezebros mėn. 24 d.

NR. 52 (520)

SVEIKI SULAUKE ŠV. KALĖDU!

Klemensas Jūra.

Ramybė geros valios žmonėms žemėje!

« Gloria in excelsis Deo... »

Džiugesingai suskamba Bažnyčių varpai...

Aidu užkliūva širdyse reikšmingi žodžiai...

Sielose, švelnaus vėjelio dvelkimu suplazdena, dar neišgyventos, tyros ramybės jausmas...

Sielų ramybėje slepiasi didelė žmonijos laimė. Tyrós, ramios sielós ir geros valios žmogus, jaučiasi laimingu — pajėgiančiu atlikti net genijų darbus!

Ši Didžioji šventė ir neša tikintiesiems sielų ramybės ir geros valios linkėjimus!

Tą didžiojo susikaupimo, dvasinio atgimimo jausmą, įkvėpia ir mūsų suvargusioms, klajūniškomis širdims...

Mes, lietuviai, išsklidę visuose pasaulio kampeliuose, visuose kontinentuose, esame labai ir labai svėtimi dvasinei ramybei. Net materialinis gėrbūvis čia nevaicina lemiamos reikšmės, nes ir dideliame varge, kartais žmogus eina per gyvenimą su daina ir šypsniu lūpose...

Jo siela būna rami ir jis jaučiasi — laimingas!

O mes ar turime dvasinę ramybę?

Mes ištisais dešimtmečiais, o ne vienas per visą gyvenimą, blaškomės audringose kryžkelėse, siekiame, viliamės gėlėmis pražįstančios laimės ir randame tik skurdo ašaromis sulaišytą gyvenimo bachanaliją...

Kiekvienas naujai išauštantis, kokios nors didingesnės šventės rytas, atneša mums vilčių pluoštą. Atneša pasitikėjimą kažkuo ateisiančiu, būsiančiu, neišgyventu, nepatirtu — bet vilingai masinančiu...

Pasimirštame, kad gyvenimas, Schopenhauer'io žodžiais, „nėnykstančių kentėjimų ir skausmų tąsa“!

Bet kiekvieną iškilmingesnę progą, prisiminkime, kad Hartmann'as sako: — „amžino liūdesio būtis dar turi pragiedrulių, skaidriųjų prošvaisčių nuspalyvintų vilties žvaigždėlėmis, kurios — bent laikinai, priverčia mus pasimiršti didįjį būties tragizmą ir moraliu išstvermingumu pakilti virš gyvenimiško purvo, ir grauziančių dulkių...“

Taip, ir šios, sielų ramybę nešančios šventės proga, mes pakilkime širdimis iš kasdieniško ūkanų ir bent sielose prisiminkime tą šalį iš kurios išplaukė vargo ir skurdo luoteliais ir nežinomybės okeaną...

Kalėdiškame varpų gaudesyje, ventame kame susikaupime — pakilkime nematomais sparnais į

samanotųjų lūšnelių, mėlsvųjų ežerų, tyliai čiurlenančių upių kraštą — mūsų Gimtinę!

Tegu šiandie, labiau negu visada, suplazda mūsų širdys gavalinguoju, nemiršančiu ilgesin gumu! Neišraujama meile — Tėvynei! Šis rytas mums, emigrantams, bene vaizdingiausiai primena kūdikių dienas, praleistas savųjų tarpe, — savame lizde...

Tenai, — iš kur pūkšdami traukiniai ir siūbuojanti garlaviai mus išvežė, kur ne vienas, atsisveikindamas pasiėmęs relikviškai brangios, ašaromis sulaišytos žemės saują... Tenai — mes norėtume švęsti šią didžiąją Atgimimo šventę! Tenai, svyrantį pakelėse Rūpintojėlių krašte, pūgų ir Šiaurės vėjų nuagalastose bakūžėse mes sėdavome prie iškilmingo kūdikių stalo... Tikiu, kad ne vienas, šian dien gal netikinčiam nereliginiam lietuviui, toji tradicija vis tiek liko brangi atsiminimu! Ir kiekvienas vėl su džiugėsiu, su kūdikių nerūpestingumu, norėtume sugrįžti į, užuomaršumo chaoso grimstančią praeitį.

Deja... Čia sutinkame Kalėdų šventes prakaituodami nuo deginančios Pietų saulės!

Čia nesiaučia pūgos... Čia neskraido linksmosios snaigų žvaigždutės Didžiąją atgimimo naktį!...

Visa tai prisimindamas lietuvis — emigrantas, giliai atsidusęs nubraukia nuo išgeltusio, liūdno veido sūraus prakaito rasą... Gal jo ausyse dar skamba senai girdėtas — nepamirštas, per tiek metų atmintyje pasilikęs Kalėdų varpo gaudimo aidas... rogių varpelių skambėjimas... sniego girgždesys po kojų... —

Tada suskeldėjusios lūpos ilgesingai sušnabžda:

„Ramybė geros valios žmonėms žemėje!“

Nors tie simboliniai žodžiai čia, svetimoje padangėje, mums dar svetimesni! Tikrąją sielų ramybę mes turėsime tik tenai — kur mūsų dar nepamiršo...

Čia palmių lapų šlamėjime, svetimųjų paukščių čiulbesiuose ir miestų chaotiškame dūkimame mes girdime Tėviškės šaukimą... Mes jaučiame praeityje nugrimzdusių kalėdinių rytų dindingumą... Mes — tikime, kad tikrai pajusime sielose skaidriąją ramybę — mūsų prigrįžtosios sodybose! Ten, tik ten, veržiasi visų lietuviškos žemės kla-

jūnų slapčiausiai troškimai... ten skrenda mūsų mintys, sapnai, svajonės!... —

Grįšime, net ir tie, kurie Toli mąją — sniegulėmis šventiškai pasipuošusią Tėvynę pažįstame tik iš motinų ir mokytojų pasakojimų, kurie esame gimę po karštąja Pietų saule...

Tenai būsime sutikti nuoširdumo ir džiaugsmo kupinų, brolių kū širdžių! Tenai laisvai atsikvėps — išvargusios krūtinės! Gaivalingai suplaks širdys, suliepsnos jausmai, sužibės negęstanti, bet tyli, švelnutė, lietuviška palaima! Tenai — patirsime DIDŽIAJĄ SIELŲ RAMYBĘ!

Šios, tikintiems iškilmingos, šventės proga — visi, vieni kitiems ištieskime nuoširdaus draugiškumo ranką! Susikaupkime ir ženkime broliškojo, lietuviško solidarumo keliu!!!

Išraukime unes iš daugumos šaltų krūtinų!

Nuplaukime lietuviškame sielų kilnime — asmeniškumus, purvus ir dėmes, kurios buvo sutepusios tyrą ir skaidrų, atvirą brolio-lietuviuo veidą!

Vieningumas mums padės gyventi Tėvynės ilgesį, vieningumas padės išlaikyti tebedegantį patrijotizmo švyturį! Vieningumu nugalėsime materialinį skurdą ir daug mūsų brolių išeis iš purvinų landynių į patikimesnį rytojų! Vieningumas iškels nepasiekiamon aukštumon mūsų moralę, kuri — neabejotinas dvasinio atsparumo laidas!

Vieningumas pastatys mus aukštoje pagarboje virš kitų emigrantų tautų — o tada pajusime visi, kad tikrai yra didelė garbė būti lietuviui!

Būkime vieningi!

Būkime lietuvis lietuviui — broliu ir seserimi!

Įžiebkiame — širdyse skaidriojo lietuviškumo meilę!

Tęsužiba šių švenčių proga negęstanti vieningumo žvaigždė!

Sekmingai vyksta Pan-Amerikos konferencija.

Pan-Amerikos konferencija Lijoje vyksta sekmingai. Konferencija jau priėmė daug svarbių nutarimų. Beveik susitarta dėl kolektyvinio Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybių saugumo.

Kubos delegacija buvo įteikusi projektą dėl įsikūsimą į Ispanijos karą, tačiau konferencija šį projektą atmetė. Ispanijos atžvilgiu Amerikos valstybės nutarė laikytis nuošaliai.

Ukraina ir „Drang nach osten“.

Negailestingai apkarpius Čekoslovakiją, išrūpinus autonomiją užkarpačių Ukrainai — Rutenijai ir padarius atatinamus spaudimus Rumunijai ir kitoms kaimyninėms valstybėms, nazistinė Vokietija, pagaliau sumanė imtis vykdyti svarbiausiąjį uždavinį savo „Drang nach Osten“, būtent įkurti didelę 40 milijonų gyventojų skaičium Ukrainą, kurios globėja, žinoma ir būtų Vokietija. Naujoji Ukraina bus sudaryta iš Lenkijos, Rusijos, Rumunijos ir Čekoslovakijos teritorijų dalių, jos rubežiai tęsis nuo Pisko, Brest Litovsko, Juodųjų bei Azovo jūrų pakraščiais iki Dono upės. Tai būsianti savo teritorijos didžiu antroji valstybė Europoje.

Nepriklausomos Ukrainos Valstybės įkūrimas būtų skaudžiausiu smugiu Sovietų Rusijai, kuri netektų 45% visos savo žemės ūkio produkcijos ir 58% geležies ir akmens anglio produkcijos. Vokietija gi tuo patim ant tiek susitvirtų, kad nebūtų jūtų nei visų savo priešų drauge paimtų. Šių vokietijos impe-

rialistinių užsimojimų sumanymai kilo dar kaizerio Viliaus II laikais ir tik dabar Hitleris galutinai paruošė dirvą jiems įvykdyti.

Sovietų Rusija su Lenkija ir Rumunija, sudarusios tarpe savęs karines sutartis, pasiryžusios padaryti tvirtą vokiečių „Drang nach Osten“ užtvaram. Deja tik ar tas nebus pervėlu. Ukrainiečių tautinis judėjimas, pabėgėlių rusų baltagvardiečių sąjudžiai, Vengrijoj nazistinės veiklos stiprėjimas, Anglijos ir Prancūzijos politinis kapituliacijimas, tai vis pažymiai, kurie parodo, kad Vokietija jau stojo į savo „Drang nach Osten“ paskutinį barą.

Associated Press bendradarbis tvirtina, kad Vokietija galutinai yra apsisprendus stoti į kovą už Ukrainos laisvę, kitaip sakant į kovą su Rusija, Lenkija ir Rumunija, kuri arba Vokietiją padarys vidurinės ir rytų Europos valdove, arba ją pradžys. Ateinantis pavasaris tatau parodys.

Siurpulinga traukinių katastrofa.

Gruodžio 19 dieną ant Central do Brasil geležinkelio, einančio iš Bello Horizonte į Rio de Janeiro įvyko baisi katastrofa. Ejęs iš Bello Horizonte naktinis traukinys tarp João Ayres ir Sítio stočių susidūrė su prekinium traukiniu. Keleivinis traukinys turėjo vienuolika vagonų, iš kurių keli vagonai buvo sudaužyti į šipulius. Per katastrofą žuvo 36 žmonės. Kelios dešimtys keleivių sužeista, kurių tarpe

kellolika sunkiai sužeistų. Ši siurpulinga traukinių katastrofa yra didžiausia iš visų iki šiol įvykusių katastrofų Brazilijoj.

Katastrofos kaltininkas buvęs prekinio traukinio mašinistas, kuris nepaisydamas signalų paleidęs visu smarkumu savo traukinį ta pačia linija, kuria iš priešingos pusės ėjo keleivinis traukinys.

Ši baisi nelaimė giliai sujudino Brazilijos visuomenę.

Blogas oras sutrukdė karą.

Visuose Ispanijos frontuose, kaip praneša laikraščiai, karo operacijos vyksta silpnai, nes visus karo veiksmus sutrukdė labai blogas oras. Paskutiniu laiku Ispanijos sukilėliai koncentruoja savo jėgas Extremadura fronte. Sukilėlių paskutinis puolimas Madrido link likęs be pasekmių. Madrido fronte vyriausybinkai laikėsi labai tvirtai ir sukilėliams nepavyko šiame fronte paimti jokių svarbesnių pozicijų.

Paryžiaus laikraščiai rašo, kad generolas Franco ruošias savo didžiąją ofensyvą prieš vyriausybinkus ir pradėsiąs ją po Naujų Metų. Vyriausybinkai jausdami didėjantį pavojų

taip pat visuose frontuose stiprinasi.

Ispanijos eks-karalius Alfonsas XIII grįs Ispanijon.

Generolui Francui grąžinus Ispanijos eks-karaliui Alfonsui XIII visas teises esą galimybių buvusiam karaliui grįžti į tėvynę. Buvęs Ispanijos karalius vieno Londono dienraščio korespondentui pareiškė, kad dėl grįžimo jis dar galutinai nenusprendęs. Kol kas buvęs karalius nenorįs grįžti Ispanijon, kad dar labiau nesukomplicuoti padėties.

— Šiomis dienomis Turkijoje Anatolijos srityje smarkiai drėbėjo žemė. Žemės drėbėjimas sunaikino virš 100 gyvenamųjų namų. Apie 1000 žmonių liko be pastogės. Yra užmuštų ir sužeistų.

Iš Lietuvos

Žuva Liet. Mokslo Draugijos rinkiniai.

Kaip žinoma, šių metų pradžioje Vilniuje lenkai uždarė Lietuvos Mokslo Draugiją, kuri, dirbdama mokslinį darbą, turėjo su rinkusi daug vertingos etnografinės ir kitokios medžiagos, liečiančios lietuvių gyvenimą, k. a.: audinių, drabužių ir kt. Visi tie brangūs rinkiniai, uždarius draugiją, atiteko globoti lenkų valdžios paskirtam kuratoriui. Pasirodo, kad ta „globa“ esanti labai savotiška: rinkiniai laikomi užantspauduoti ir nekūrenamuose kambariuose, kuriuose vieni rinkiniai prisisunkę drėg-

mės ir genda, o kiti naikinami kandžių. Jei rinkiniai bus ir toliau laikomi tose pačiose sąlygose, tai jiems grėsia pavojus visai sugesti.

Paskutiniu metu draugijos kuratorius — globėjas — kvietė buv. draugijos valdybos narius tų rinkinių patikrinti. Vieną kartą rinkiniai pavišutiniškai buvo apžiūrėti, bet, radus juos tokioje blogoje būklėje, lietuvių atstovai daugiau nesikiša, kad paskum nebūtų ant jų suversta atsakomybė.

Krikščionys demokratai persitvarkys.

Katalikų veikėjų sluoksniuose gyvai svarstomas klausimas atgaivinti krikščionių demokratų partiją. Tačiau ten pat atsirado grupės veikėjų, kurios priešinosi pasirengimui atgaivinti seną partiją, o propaguoja steigti naują, kuri savo ideologijoj galėtų susitarti su Tautininkų Sąjunga.

Šostakas ir Liutermoza išvyko į Varšuvą.

Darbo ir socialės apsaugos departamentu direktorius Šostakas kartu su draudimo kasų pirmininku Liutermoza išvyko į Varšuvą susipažinti su ūkininkų draudimu Lenkijoje.

Lietavoju bus apdrausta apie 1.200.000 ūkininkų.

Mokesčių reforma.

Finansų ministerija parengė naują mokesčių išieškojimo tvarką: visi iš vieno asmens priklausomi mokesčiai, kokie jie nebūtų ir kuriai žinybai nepriklausytų, bus kartą metuose sujungti į vieną ir mokami vienoj įstaigoj. Kas nepajėgs iš karto visos sumos sumokėti, galės mokėti dalimis kas mėnuo. Tuo principu iš pagrindų pertvarkoma visa mokesčių sistema; sujungti visų rūšių mokesčiai bus

vardinami bendrai pajamų mokesčiais.

Nemokamai ir be formų.

Apie naują pilietybės įstatymą patyrėme šitokių smulkmenų: lietuviai, kurie gyvena svetur arba Lietuvoj, bet neturi Lietuvos pilietybės, atvykę Lietuvon tą pilietybę gaus be formų ir nemokamai. Ne lietuviai ta teise naudosis tik turėdami nuopelnų Lietuvai.

Svetimšalių priėmimas į Lietuvos pilietybę bus tvarkomas atskiru įstatymu.

Derybos su SSSR baigiamos.

Šiomis dienomis į Maskvą išvyksta „Maisto“ atstovai Tallat-Kelpša ir Parokas, „Lietūkių“ Meilus ir Punkrys, o taip pat privačių firmų atstovai. Jie susitars su SSSR firmom dėl užpirkimų ateinantiems metams. Ekonominės derybos su Sovietų Rusija baigtos, tačiau sutartis bus pasirašyta po to, kai firmos tarpusavy susitars.

Atidaromas naujas geležinkelis.

Gruodžio 3 d. atidarytas naujas geležinkelis Panevėžys — Joniškėlis, apie 40 km. Jo sta-

tyba ūkio būdu kaštavo apie 2 milijonus litų. Artimiausiu laiku Joniškėlis geležinkeliu bus sujungtas su Vaskais, Žeimeliu ir Joniškiau.

Permainos Vokiečių konsulate Klaipėdoj.

Iš Vokietijos konsulato Klaipėdoje atšauktas į centrą jo kancleris Jahn, o į jo vietą paskirtas centro valdininkas Goering.

Nori atgauti tarnybas.

Memeldeutscher Kultur-Verbando iniciatyva Klaipėdoj įvyko buvusių valdininkų susirinkimas, kuriame jie nutarė daryti žygių atgauti buvusias savo tarnybas. Susirinkime dalyvavo apie 250 buv. valdininkų atleistų iš įvairių vietų už kalbų nemokėjimą.

Klaipėdos sportininkai į Karaliaučių.

Iš Klaipėdos į Karaliaučių išvyko 60 sportininkų rungtis su Karaliaučiaus sportininkais. Su bernatorius išdavė vykstantiems sportininkams bendrą vizą už 100 litų.

Vilnijoje pardavinėja vaikus.

Vilniaus ap. Vyšniavo valsčiuje Anastazija Kiwiczowna atsitiktinai pasimaišiusiai čigonei pardavė savo 2 metų vaiką. Čigonė už pirkinį sumokėjo veršiuo kainą. Čigonė savo keliu irgi jau buvo numacičius vaiką parduoti už 50 zlotų vienai bėvaikai šeimynai. Pastaruosius mainus supainiojo policijos pareigūnai.

Atšvęsta kariuomenės šventė.

Kaunas lapkričio 23 d. Dalyvaujant Prezidentui, Vyriausybei, Seimo atstovams, kariuomenės vadovybei, Vyčio Kryžiaus kavaliariams, svetimų valstybių karo atašėms, organizacijoms ir gausiai visuomenei, iškilmingai paminėta Kariuomenės šven-

tė. Karo Muziejuje pašventinta žuvusiems krita ir prie Laisvės Paminklo pirmojo Lietuvos kariuomenės vado gen. Žukausko ir Šaulių Sąjungos įkurėjo Putvinsko būstai.

Žinios — žinėlės iš Lietuvos.

— Spalio 1 d. Lietuvoje (be Klaipėdos krašto) buvo 2.331 (1937 metais 2314) pradžios mokykla. Jose dirbo 5258 (1937 m. 4.935) mokytojai: vyrų 2.148 (1937 m. 2.049), moterų 3.110 (1937 m. 2.886).

— 1939 metų vasarą Kaune įvyks eilinis Baltijos valstybių bendradarbiavimo kongresas.

— Šiuo metu Lietuvoje yra 100 kontroliuojamų vištų ūkių su 12.000—15.000 paukščių. Pernai kai kurių ūkių vištos buvo labai aukštos produkcijos. Jos per metus sudėjo po 300 su viršum kiaušinių.

— Šiomet medaus iš ūkininkų bus supirkta už 100.000 litų. Medų supirkinėja „Sodyba“. Pernai Sodyba į užsienį medaus išvežė 47.000 kg. Medus išvežamas į Vokietiją, Šveicariją ir Ameriką.

— Lietuvoje kasmet gimsta apie 60.000 kūdikių.

— Jubiliejinis Lietuvos inžinierių ir architektų kongresas buvo Kaune lapkričio 24—26 d. Kongresą globojo Respublikos Prezidentas Antanas Smetona.

— Kitą pavasarį bus išleistas Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejaus metraštis. Jame bus paraizduoti visi muziejaus ir jo skyrių atlikti darbai ir būdingiausieji eksponatai. Leidinys jau ruošiamas.

— Lapkričio 22 d. vieton atsisistatydinusio prof. Izidoriaus Tamošaičio nauju Visuomeninio Darbo Vadybos generaliniu sekretoriu paskirtas Vincas Vileišis. Jis yra autorius mokslinio veikalo „Tautiniai santykiai Mažojoj Lietuvoj ligi Didžiojo Karo istorijos ir statistikos šviesoje“.

— Lapkričio 22 d. Šiomis dienomis Lietuvos ir Lenkijos vyriausybės sudarė spaudos nepuolimo paktą.

— Lapkričio 22 d. Šiomis dienomis su Šveicarija pasirašyta 1939 metų prekybos sutartis, kuria padidinamas Lietuvos javų eksportas.

— Lapkričio 18 d. Baltijos užsienio reikalų ministrai Rygoje pasirašė parengiamąjį protokolą jų valstybių neutralumo įstatymui išleisti. Ministrai taip pat susitarė jo nekeisti tarpusavy nepasitarius.

— Lapkričio 25 d. Italijos ministras Lietuvai Alfieri reikšdamas italų simpatijas Lietuvai padovanavo Valstybės Teatrui Ponchielli operos apie Lietuvą rankraščius.

— Lapkričio 22 d. Seimas priėmė nukentėjusiems nuo nelaimingų atsitikimų žemės ūkiuose dirbantiems aprūpinti įstatymą.

— Ateinančiais metais Lietuvoje pasisidės 7800 ūkininkų auginti cukrinius runkelius. Iš jų 5800 yra ligišiolinių augintojų.

— Ateinančią vasarą Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus organizuoja visą eilę etnografinių ekspedicijų. Užpėnai buvo pirmoji tokia ekspedicija, o šiemet darbas ėjo net trijose vietose ir surinko gana daug įdomios ir vertingos etnografinės medžiagos.

— 1940 metais Helsinkyje, Suomijos sostinėje, bus pasaulinė sporto olimpiada. Tą progą, kaip skelbiama, Baltijos valstybes aplankys per 10.000 Amerikos Jungtinių Valstybių automobilių, kurie per Švediją vyks į Suomiją o iš čia per Baltijos valstybes važiuos į Vakarų Europos kraštus.

SKAITYK IR PLATINK

«LIETUVI»

Atostogos Lietuvoje po devynių metų.

(Iš kelionės į Lietuvą ir atgal dienoraščio)

(Tąsa iš 51 Nr.)

Labai nusidėčiau nepaminėdama priaugančios Lietuvos kartos, ypač moksleivijos didelio patriotizmo. Patriotizmas bei tėvynės meilė atrodo taip išbujoję, kad pakaktų mažos kibirkštėlės tai paversti į kalnus griau nančią jėgą. Klausantis jauni mo kalbų pajunti kokia didelė drausmės jėga jį sulaikė per Lenkijos ultimatumą Lietuvai ir kaip skaudžiai tada buvo kentėta. Jaunimas patraukia ir senesniuosius. Štai ką man pasakojo vienas ūkininkas, paklausus ką jis manęs ir jautęs per tuos įvykius. — „Ką gi, visų pir-

ma parūpinau sau ir savo sūnui ilgus batus ir tinkamus rūbus. Kiekvieną minutę buvome pasirėngę stoti kovon. Apie laimėjimą ar pralaimėjimą negalvojome, bet vergauti svetimiems NIE KADOS!“

Artinasi liepos mėn. 1 diena, kurią, kaip pranešta, prasidės užsienio mokytojams kursai. DULR rūpesčiu tiems kursams parenka vietą Palangoje, vienoje iš gražiausių ir sveikatos atžvilgiu patogiausių vietų. Išvažiuoju iš Kauno birželio mėn. 31 d. Nors dauguma mano prietelių pataria vykti vėliau, bent palaukti rytojaus dienos. Griežtai

atsisakau, visur noriu būti punktuoliška. Deja, nuvykus nieko neradau, be dviejų amerikiečių stipendininkų. Liepos mėn. 1 d. dar pasirodo pora klausytojų ir viskas. Kursų atidarymas atidedamas. DULR reikalų vedėjas p. Vilkaitis ir kursų vedėjas p. Kuzmickis visai dėl to nenusimena, nes toks „punktuoliškumas“, matyt, jiems ne naujiena. Mums gyventi vila Mok. Prof. S-gos išnuomota iš p. Vaištokos. Vedėja paskirta p. J. Januškevičiūtė, kuri vėliau pasirodė labai nuoširdi ir rūpestinga globėja čia gyvenantiems vasarotojams. Kadangi man užsieniuose yra tekę pagyventi gana moderniškos pajūrio vilose, tai iš pradžių atrodo šiek tiek skurdus: nėra vandentiekio, kambariai pareinami, į išvietę reikia net per kiemą eiti. Bet užtai gamta, pušynai, kurių Brazilijoj jokiame kurorte nerasi,

atstoja visus trūkumus. Greit susipažįstu su atskirais žmonėmis bei šeimomis. Greit pamilstu tą istorišką Lietuvos kampelį ir visus tuos žmones, su kuriais man teko pagyventi nuo liepos mėn. 1 d. ligi 26 dienos.

Kursai prasidėjo liepos mėn. 5 dieną su 11 klausytojų. Gal būtų teisingiau tuos kursus pavadinus lithuanistikos kursais bendrai visiems išeiviams, nes išsiregistravusių mažai tebuvo mokytojų. DULR parinko lektorių visais atžvilgiais tinkamus; jie taip aiškiai ir nuosekliai savo paskaitose dėstė jiems pavestus dalykus ir stengėsi kiekviena proga išeiviams įkvėpti amžiną tėvynės meilę, kuri negalėtų nublankti nei tropikų saulės kaitroj, nei arktikos ar antarktikos ledynuose. Atskirus dalykus skaitė šie lektoriai: p. inspekt. Kuzmickis — literatūrą p. min. Sidzikauskas — politi-

ką. Dr. Salys — lietuvių kalbą. Dr. Avižonis — Lietuvos istoriją ir p. St. Sodeika — dainavimą. Iš visų minėtų lektorių, turbiū, sunkiausiai buvo p. Dr. Saliui, nes klausytojų išsilavinimas lietuvių kalbos dalyke buvo labai nevienodas, tačiau jis visados sugebėjo taip dalyką dėstyti, kad visiems klausytojams įtiko ir juos patraukė. Apie liepos mėnesio vidurį prisirinko arti 20 klausytojų, užtat pirmieji pradėjo išsiskirstyti, ir tuo būdu vidutiniškai buvo tarp 15 ir 18. Ir šiaip klausytojų daugiausia buvo kunigai ir studentai iš pareinamųjų klausytojų, kurie kursams lankė tik po kelias dienas, buvo daugiausia įvairaus verslo užsieniečiai. Nors kursų vedėjas visomis išgalėmis stengėsi paskaitas sutvarkyti taip, kad netrūktų bendro poilsio ir vasarotojų pramogų.

(B. d.)

Kur krypsta Baltijos valstybių politika. ANGLIJA IR ITALIJA.

Pačioje pradžioje nepriklausomo Baltijos valstybių gyvenimo iškyla reikalas tartis dėl bendradarbiavimo ar tai nepriklausomybės gyvenimui ar ūkio santykių sutvarkymui, pagaliau, kultūrinių gerybių kėlimui. Netgi buvo pasiūlyta sudaryti Baltijos valstybių sąjungą. Sušauktas tuo tikslu diplomatu suvažiavimas 1920 m. nedavė teigiamų vaisių. Pasirodė, kad Skandinavų valstybės tokia unija nėra visai susidomėjusios.

Vėlesnės konferencijos tačiau nenuėjo niekais. Tų pačių minčių vedama, susikūrė Baltijos valstybių santarvė, tiesa, aprėpanti tik Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Baltijos santarvė yra vietinio pobūdžio. Norėdama tarnauti tų trijų valstybių bendradarbiavimui ir įsigyti tarptautinės reikš-

stengdamasi laiduoti sienų neliečiamybę ir politinę savo narių nepriklausomybę, tikslai pagilino skirtumus tarp tautų. Skandinavų valstybės galutinai pradėjo tikėti, kad jų vedama nesikišimo politika yra teisinga ir nepamainoma. Todėl jos atmeta bet kurias pastangas susirišti su Baltijos valstybėmis. Griežta atsiskyrimo politika tariamai turėjo užtikrinti Skandinavų valstybėms neliečiamybę ir išblaškė abejones dėl bet kokių pasikėsimo prieš jas. Tas pats pasitikėjimas tarptautinėmis garantijomis sutrukdė Baltijos valstybėms sueiti į glaudesnį bendradarbiavimą.

Šių metų įvykiai griežtai pakeitė padėtį. Todėl dabar Baltijos valstybės gyvai susirūpino savo likimu. Iškyla reikalas apginti ir apsaugoti savo neliečia-

Viduržemio jūroje susikerta dviejų Europos didžvalstybių, Anglijos ir Italijos interesai. Supranta tai abidvi pusės. Todėl vieni ir kiti visuomet stengiasi palaikyti kuo glaudžiausius santykius ir sutvarkyti savo interesus taip, kad vieni kitiems netrukdytų.

Musolinis vienoje savo kalbų išsireiškė, kad Viduržemio jūra yra anglams tik „via“ (kelias), o italams „vita“ (gyvenimas). Tuo savo trumpu pasakymu jis apibūdino abiejų valstybių interesus Viduržemio jūroje. Anglija, kaip žinia, yra kolonialinė valstybė, kurioje saulė niekuomet nenusileidžia. Bet svarbiausia Anglijos kolonija, visų kolonijų perlas, tai turtingos Indijos ir derlingasis Egiptas (dabar jau nepriklausoma valstybė, bet ekonomiškai vis dar susirišusi su Anglija). O kelias į Indijas eina ne pro kur kitur, bet pro Gibraltarą, visą Viduržemio jūrą, Sueso kanalą ir Raudonąją jūrą. Tos susisiektos arterijos laikymas savo rankose yra gyvybinis Anglijos interesas, be kurio nustotų ji savo geriausių žemių. Nuo senų laikų /XIX amž. vidurio, kai buvo iškastas Sueso kanalas/ buvo ji anglų valdžioje. Gibraltaras ir Malta yra punktai, kurie gina to kelio neliečiamybę.

Tai nepatiko ir negalėjo patikti Musolinui, nes Viduržemio jūra Italijai taip pat yra gyvybė. Jos pakraščiuose guli Libija, turtinga kolonija šiaurinės Afrikos krantuose, ji visa yra uždaryta toje jūroje, nes gibraltaras ir Sueso kanalas priklauso Anglijai. Norėdama atsipalaiduoti nuo tos anglų „globos“, Italija stengiasi įsigalėti Ispanijoje ir nors iš dalies paraližuoti Anglijos judesius.

Ilgus metus ta rivalizacija ėjo taikingu būdu ir neprivedavo prie jokių incidentų bei nesuipratimų. Bet kai Italija su ginklu rankoje pradėjo realizuoti savo teritorinius ir kolonialinius reikalavimus /Abisinijos užkariavimas/, pradėjo įsigalėti viduržemio jūroje ir skelbtį šūkį „mare nostrum“ /mūsų jūra/, tai aiškiai pradėjo grėsti anglų imperialiniams interesams ir jų įtakai Viduržemio jūroje. Nega-

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

SIUVAMOS MAŠINOS — ŠVEICARIŠKŲ LAIKRODŽIŲ 15 AK.
— GERIAUSI PEILIAI — DVIRAČIAI — ČEKIAI NUO 50\$000
IKI 500\$000!!!

Premijų Sąrašas Nr. 60

1938 m. gruodžio 1 - 15 d. laikot.

MĖLYNIEJI KUPONAI

SERIJA „G“

Nr.	001 iki	005 —	5 Geriausios siuvamos mašinos su 5 stalč. žinomos markės „Italia“
006	020	—	15 čekių po 200\$000
021	050	—	30 fantaziuotų vokiškų žadintojų
051	100	—	50 čekių po 50\$000
101	200	—	100 gražių lėlių mergaitėms
201	300	—	100 gražių uždegamų mašinėlių
301	350	—	50 paausuotų rankinių laikrodėlių
351	400	—	50 parkerių su auksine plunksna
401	600	—	200 dėželių tualetinio muilo Chimene
601	800	—	200 gražių fantaz. portsigarų
801	900	—	100 čekių po 20\$000
901	1.000	—	100 tuz. gražių lėkščių stalui
1.001	1.200	—	200 servizų kavai su 6 puod.
1.201	1.300	—	100 dėželių geriausios pudros Flammour
1.301	1.500	—	200 čekių po 10\$000
1.501	1.600	—	100 butelių Agua de Colonia
1.601	1.650	—	50 gražių rink. arbatai iš 9 št.
1.651	1.700	—	50 vertingų mašinėlių mėšai malti
1.701	1.750	—	50 čekių po 30\$000
1.751	1.800	—	50 gražių paveikslų salionams
1.801	1.850	—	50 puikiausių šveicariškų laikrodžių „Orator“ su 15 rub.
1.851	1.900	—	50 geriausių elektrinių prosų „Byington“ & Cia.
1.901	1.950	—	50 fantaz. rinkinių vynui iš 7 št.
1.951	1.970	—	20 čekių po 100\$000
1.971	1.990	—	20 rinkinių peilių iš 43 št.
1.991	1.995	—	5 puikus dviračiai žinomos vokiečių markės „Move“
1.996	2.000	—	5 čekiai po 500\$000

Kalėdinės dovanos

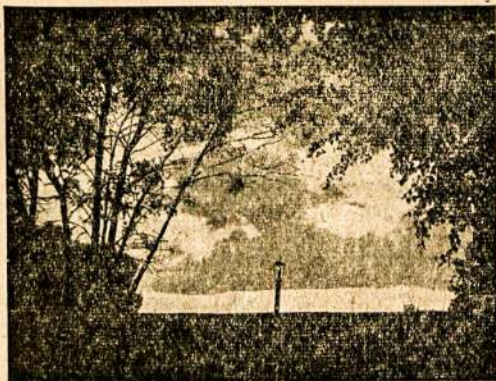
Rūkantiems geriausias cigaretės „FULGOR“ šį mėnesį išdaliname vertingas dovanas: DVIRAČIUS, SIUVAMOS MAŠINAS, RADIOS „EMERSON“, ČEKIAI NUO 50\$000 IKI 500\$000, PUIKIAUSI PEILIŲ, ŠVEICARIŠKŲ LAIKRODŽIŲ 15 RUB. ir t.t.

F U L G O R
CIGARIEČIŲ VALDOVAS

SERIJUOTI COPONAI YRA VERTINGOMS DOVANOMS.

Produktai „SUDAN“

S. Paulo 1938 m. gruodžio 15 d.

Gražus mūsų Tėvynės vaizdas.

mės, buvo priversta ieškoti kiek galima stipresnės atramos. Šis klausimas itin pasidarė svarbus šiandien, kada Tautų Lygos įtaka — pasaulio politikai baigia nykti, o tarptautinių reikalų tvarkymui grįžtama į prieškarinę sąjungų politiką.

Įsigalėjus naujai smurto politikai, kyla pavojus, jeigu jau nepriklausomybę prarasti, tai patekti į visišką politinę ir ekonominę didžvalstybių įtaką bei priklausomybę.

Iki šiol Vokietijos, Sov. Rusijos ir Anglijos santykiai, jų jėgų suderinimas, tariamas Tautų Lygos autoritetas, neva galės apsaugoti savo narių reikalus, daug ką užvylė.

Nedvejotina Anglijos medžiaginė persvara ilgą laiką sutrukdė Vokietijos ir iš dalies Sov. Rusijos sumanymus. Tariamos kariškosios Anglijos galybės prieglobsty kyla pasitikėjimas Baltijos valstybių saugumu silpsta pastangos sukurti savas jėgas apsigynimui.

Iki šiol nebuvo reikiama įvertinti Vokietijos žygiai išplėsti savo vadovybę Baltijos krautuose. Vyravo nuomonė, kad stipresniais veikimui pradėti Reichas neturi nei pakankamai didelio karo laivyno, nei ūkiškų pajėgų.

Lėtas, bet neišvengiamas Tautų Lygos reikšmės nykimas iškelia Baltijos valstybėms reikalingą burti jėgas nepriklausomybės išsaugojimui. Tai patvirtina paskutinės šių valstybių politiką vairuojančių vyrų kalbos bei sumanyta neutraliteto sutartis, kuri tuo tarpu apims Lietuvą, Latviją ir Estiją.

Tautų Lygą, laiduodama, ar

čiame, savo pačiu jėgomis ir glaudžiu bendradarbiavimu. Pradėti žygiai apima ne vien Baltijos valstybes; jie aprėpia kur kas didesnius plotus.

V. Šiugžda.

SVETIMŠALIŲ DĖMESIUI

Advokatas Dr. J. O. Inglez de Souza daro naturalizacijos ir svetimšalių legalizacijos dokumentus. Taip pat veda visų sričių juridinius reikalus kaip inventorai išsikirimai ir t. t.

Rua Libero Badaro nr. 492 Tel. 2-5021

Petras Vaičiūnas.

Kalėdų nakti.

Daug nuplaukė laiko, sunkaus ir džiaugsmingo,
Belydint dienas nuo Kalėdų anų.
Nekartą širdis mums nuo rūpesčių stingo
Belaukiant rytojaus dosnių dovanų.

Žiedais save puošėm ir varpas nupjovėm,
Bet sielos kančia nepaliauja mus mynus,
O dienos vis aušta mūsų naujovėm...
Vai, kuo sutirpdysim gyvybės pusnykus?

Kalėdų Seneli, gražus žilaplauki,
Vaikučių bičiuli, ir mes, kaip maži,
Ir mūsų laivynai į pasaką plaukia,
O širdis vilioja svajonė graži.

Visi mes pasaulį, kaip godūs vaikučiai,
Vis laukiame žaislų sau, vis tiesiam rankas.
O vėjai audringi, kaip pūtė, taip pučia...
Kuo stiprint sielas, silpnas ir menkas?

Štai spindi Kalėdų žvaigždė auksarūbė,
O varpo aidai — kaip krūtinės giesmė!
Vėl sieksime laimės, nors pirštai sugrūbė...
Juk ryžtis laimėti — gyvybės esmė.

lėdama to pakęsti ir Anglija ėmėsi visų galimų priemonių ir bendrai su kitomis valstybėmis pavartojo prieš italus sankcijas. Tokia padėtis tęsėsi per visą italų — abisinų karą ir nuolat gresė italų — anglų karu. Pasibaigus Italijos kovoms su Abisinija, kai beveik visos Europos valstybės sutvarkė savo santykius su Italija, pripažindamos Abisinijos užgrobtą, anglų politikai irgi pasiryžo sureguliuoti savo santykius su Italija, juo labiau, kad ji, prarijusi milžinišką Abisiniją, turėjo ją tinkamai suvirškinti ir reikalinga buvo tam tikslui didelių kapitalų ir kreditų, kuriuos visuomet galima rasti pas anglus. Esant tokioms patogioms susitarimui sąlygoms, pradėta tarp abiejų valstybių derybos, kurios privedė prie anglų — italų pakto. /Paktas pasirašytas IV-16, bet įgyvendintas tik po 7 mėn. tai yra XI. 16 d./

Pakto reikšmė labai didelė. Jis žymiai sutvirtina taiką toje Europos dalyje, kurios sukeldavo ir gali sukelti nesuipratimą.

Paktas turi 1 protokolą, 8 aneksus ir 6 notas. Italija tarp kitko pripažįsta dabartinę padėtį Viduržemio jūroje, atsižėdama „mare nostrum“ ir savo planų Ispanijoje. Paskiros pakto dalys liečia Artimuju Rytų klausimus, tvirtoves Viduržemio jūroje, rytinių Afrikos teritorijų, Sueso kanalo, kariuomenės sumažinimas Libijoje k a i

simus, anglų — egiptiečių kontrolę ties Tano ežeru, ir priešinga radijo propagandą. Kai kurie pakto punktai, kaip Libijos garnizonų sumažinimas ir propagandos sulaikymas yra faktiškai jau įvykdyti. Vienas punktų skelbia, kad paktas tada bus įgyvendintas kai Italija pasitrauks iš karo Ispanijoje, o Anglija pripažins Italijos imperiją. Italai pasirašinėdami paktą tikėjosi, kad gen. Franko greitu laiku laimės ir nebus jokių kliūčių pakto įgyvendinimui. Tačiau tam galutiniam laimėjimui nesiartinant, negalėjo jį būti surealizuoti. Bet po paskutiniųjų dienų sukrėtimų ir Miuncheno konferencijos, kai Musolinis asmeniškai prižadėjo Čemberleniui pasitraukti iš Ispanijos ir padarė tam tikslui pirmus žingsnius, simboliškai atšaukdamas 10.000 italų legioninkų, anglų — italų santykiai ėjo į naują stadiją.

Ar paktas prisidės prie didesnės taikos įsitvirtinimo Europoje sunku dabar sakyti. Bet pats faktas, jog pasibaigė ilgi italų — anglų ginčai ir nesuipratimai jau gali teigiamai veikti ir tarptautinius Europos valstybių santykius.

Bd.

**SKELBKITES
TIK
„LIETUVY“**

Vietos lietuvių gyvenimas.

MAIRONIO MOKYKLA RUOŠIA KALĖDOMS EGLUTĘ.

Kaip pernai, taip ir šįmet Maiironio mokykla savo vaikučiams ruošia Kalėdoms eglutę.

Eglutė bus Kalėdų pirmą dieną 7 val. vak. Ta proga vaikučiai atliks meninę dalį: bus vaidinimas „Mokytojo vardadienis“ deklamacijos ir dainos.

Po to Kalėdų senelis padalys vaikučiams dovanas. Visi lietuviškai kviečiami atsilankyti į vaikučių parengimą.

Tėvas.

Skaitytojų laišakai.

Gerb. Pone Redaktorai!

Su šiuo prisijungiu pinigus už laikraščio prenumeratą 1939 metams ir šia proga sveikiname mūsų Redaktorių ir visus bendradarbius, linkėdami geriausios kloties.

Kviečiame visus „Lietuvio“ skaitytojus visomis išgalėmis remti mūsų kolonijos laikraštį „Lietuvį“, kad jis dar daugiau išaugtų, sustiprėtų ir galėtų virsti pirmuoju lietuvišku dienraščiu Pietų Amerikoje. „Lietuvio“ yra kiekvieno mūsų išeivio geriausiu draugu ir prieteliu, tat ir mes išeiviai būkime šio laikraščio dievišais mylėtojais ir remėjais.

„Lietuvio“ skaitytojai ir mylėtojai:

Jurgis Raulinaitis,
Petras Vaitulevičius,
Kazimieras Stelmokas.
Fazenda Jatahy. L. Mogyana.

FAZENDA ESPERANÇA.

Ituverava. L. M. — Fazendoje Esperança šiuo metu gyvena tik trys lietuvių šeimos: Šliužai, Viniskai ir Marmos. Skaitant galvoms, tose šeimose rasim 21 lietuvių. Kitose apylinkėse fazendose taip pat gyvena po vieną kitą lietuvių šeimą. Kaikurie jų kuria jau nuosavus ūkius, nes žemė čia nebloga, o stiprios ir taupios šeimos, po kelerius metus padirbusios fazendose, šiek tiek susitaupo. Fazendos Esperança lietuviai dar tebedirba pagal kontraktus.

Dabar sėjos darbai jau pasibaigė. Tenka prižiūrėti ir apravėti kavos ir vatos medelius. Visa fazenda yra didžiulės kavos plantacijos. Bet lietuviams joms pavestuos plotuos tarp kavos dar pasisodina pupelių, kukurūzų, ryžių. Pasisodina ir daržovių. Pupelių nuėmimas prasidės jau sausio mėn.; jos augs tik tris mėn. Ryžiams ir kukurūzams reikia 5 mėn. Jų derliaus sulauksime tik kovo mėn. Vatą renkam tris kartus. Spalių mėn. sodintos vatos derliaus, mažiausias, ėmimas būna balandžio mėn. po mėnesio turime antrą ir dar po mėn. trečią rinkimą.

Esperanços lietuviai auginasi galvijų ir kiaulių. Viniskai turi net 9 karves. Tik karvės čia pieno mažą teduoda.

Mes labai mylime mūsų laikraštį „Lietuvį“. Siunčiame pinigus už 1939 m. Laukiame ir „Lietuvio“ kalendoriaus.

Adomas ir Bronius.

KLERIKAS A. AUSENKA GAVO PIRMUOSIUS ŠVENTINIMUS.

Mūsų laikraščio bendradarbis ir ilgametis skaitytojas klerikas Antanas Auseka šiomis dienomis atsiuntė sveikinimus ir linkėjimus Šv. Kalėdų proga ir prašė, kad jis jau gavo pirmuosius šventinimus.

Klerikas A. Auseka yra vienas iš gabiausių auklėtinių Sáo Bento kunigų seminarijoje. Šia proga linkime mūsų mylimam bendradarbiui geriausio pasisekimo tolimesnėse studijose.

SVEIKINIMAS LIETUVIŲ S-GAI BRAZILIJJOJ.

Mūsų skaitytojas ir bendradarbis Frigorifico Anglo p. J. Mackus atsiuntė Lietuvyų S-gai Brazilijoj tokio turinio sveikinimą:

Lietuvių S-gai Brazilijoj ir jos Personalui

Sveikinimas

Sveikinu su Šventomis Kalėdomis ir Naujais Metais, linkėdamas daug laimės, sveikatos ir laimingų ateinančių metų:

«Lietuvio» Redakcijai, Redaktoriui p. St. Vancevičiui, Inspektoriui Simui Bakšui, visiems mokytojams ir svečiams iš Lietuvos.

Su pagarba

Jonas Mackus.

PRAŠO LIETUVIŠKŲ VADOVŲ LIŲ.

Mūsų bendradarbis p. K. Gruzdas atsiuntė redakcijai žemiau dedamą laišką, kuriame prašo lietuviškų vadovėlių ir knygų.

Gerb. p. Redaktorai!

Dažnai pasitaiko, kad atsiranda lietuvių nors ir nemokslinio amžiaus, kurie nori pramokti lietuviškai skaityti ir rašyti. Žinoma, skaičius tokių visai nežymus, bet esant galimybei pravartu būtų jiems tai padėti.

Pasitaikydavo, kad vienoje ar kitoje vietoje vienas ar kitas tokis, kreipėsi pas mane prašydamas pramokinti lietuviškai skaityti ir rašyti, bet aš neturėdamas jokių lietuvių pradžios mokslui vadovėlių ir prie didžiausio noro mažą ką galėdavau padėti.

Prašau neatsakyti, jei rastūsi Tamstos žinioje kokių nors pradžios mokslui vadovėlių (atliekamų) prisiųsti man. Jie bus su naudojami ir manau kad neliks be pasekmių lietuvių kalbos pa laikymo:

Taip pat prašau jei rastūsi atliekamų ir kitokių knygų prisiųsti man, jos bus tinkamai su naudotos. Su pagarba. Kazys Gruzdas.

Antrašas:

Ipaussū. Fazenda São Luiz. Linha Sorocabana. Estado de São Paulo.

K. Gruzdos sumanymą tenka tik nuoširdžiai pasveikinti ir palinkėti jam sėkmingo darbo provincijoje gyvenančių mūsų tautiečių tarpe.

Lietuvių S-gai Brazilijoj šiomis dienomis išsiuntė K. Gruzdui vadovėlių ir knygų.

STATO FABRIKĄ MEDVILNĖS APDIRBIMUI.

Jatahy miestelyje (Norte do Paraná) šįmet pradėtas statyti nemažas fabrikas medvilnės apdirbimui. Jatahy apylinkėse daug kolonistų auginama medvilnė bet nėsan vietoje apdirbimo fabriko medvilnės kainos nebuvo labai aukštos. Reikia tikėtis, kad pastatūsi fabriką medvilnė bus galima lengviau parduoti ir geresnėmis kainomis.

Prie minėto fabriko statybos dirba trys lietuviai, atvykę iš S. Paulo.

M. Gleibus.

GERIAUSIAI BAIGĘ MOKYKLĄ

Šįmet Sáo Paulo lietuvių pradžios mokyklas baigė 43 lietuvių mokiniai. Geriausiai baigę siems mokyklą mokiniais šįmet buvo paskirtos pirmo, antro ir trečio laipsnio dovanos.

Iš Vytauto Didžiojo mokyklos mokinį geriausiai mokyklą baigė ir 1 laipsnio dovaną gavo Ona Bareišytė; antro laipsnio dovaną gavo: Joana Petkevičiūtė, Izabėlė Šermukšnytė, Juozas Žemaitis ir Edvardas Milčiukas;

Vysk. M. Valančiaus mokyklą geriausiai baigė ir 1 laipsnio dovaną gavo Marija Martinaitytė ir Henrikas Klimas (baigė 1937 m.) Antrojo laipsnio dovaną gavo Danutė Jasevičiūtė ir Emilija Riškaitė.

Dr. Vinco Kudirkos mok. 1-jo laipsnio dovaną gavo Konstancija Zeliionkaitė; antrojo — Antonina Pociūtė ir Pranas Zeliionka.

Dr. J. Basanavičiaus mok. 1-jo laipsnio dovaną gavo Česė Sereičikaitė; antrojo — Jadzė Maziliauskaitė ir Julija Leitytė. Maiironio mok. pirmojo laipsnio dovaną gavo A. Navickas.

Kaikurie iš baigusiu pradžios mokyklą žada stoti į gimnazijas ir aukštesnes mokyklas toliau tęsti mokslą. Reikia tikėtis, kad po kelerių metų ir mūsų kolonijoje atsiras naujų inteligentinių pajėgų, čia užaugusių ir mokslus baigusiu.

KNYGOS PROVINCIJOS LIETUVIAMS.

Šiomis dienomis į Sáo Paulo iš Paranos estado buvo atvykęs „Lietuvio“ skaitytojas Kazys Daunoras. Kadangi su Daunorais Getulio Vargas municipalijoje gyvena dar keliolika susipratusių lietuvių šeimynų, tai Liet. S-gos reikalų vedėjas mok. J. Jurgilas įdavė K. Daunorui apie 40 įvairaus turinio lietuviškų knygų ten gyvenančių lietuvių skaityklai.

Getulio Vargas apylinkėse gyvenantieji lietuviai labai mėgsta skaityti knygas ir laikraščius bet jų, ypač knygų, retai kur gauna.

Savo apsilankymo proga K. Daunoras papasakojo, kad Getulio Vargas municipalijoj ir kitur Paranos estado galima prieinamomis sąlygomis įsigyti žemės žemė esanti nebloga ir jos kaina svyruoja nuo 200 iki 400 mil. reisų už alkerį (2,5 ha).

TIK LIETUVIŲ SKAITYDAMAS VISKĄ ŽINOSI.

SPORTAS

Ping-pong turnyras.

„Lithuanijos“ ping-pong turnyras sėkmingai tęsiamas toliau.

Gruodžio 16 dienos rezultatai: K. Černiauskas — V. Kriaučiūnas 60 : 57, M. Baltrušis — A. Statkus 60 : 52, J. Butauskas — K. Skadas 60 : 53, J. Smalskis — B. Girėys 80 : 41, J. Vasiliauskas — J. Hasleris 100 : 84 ir K. Urbanavičius — V. Jasevičius 100 : 85.

Gruodžio 21 dienos rezultatai: K. Černiauskas — M. Baltrušis 60 : 57, V. Kriaučiūnas — A. Statkus 60 : 53, K. Karolis — B. Girėys 80 : 60, J. Hasleris — J. Blimkė 100 : 95, J. Vasiliauskas — V. Jurgutis 100 : 66 ir St. Urbietis — V. Jasevičius 100 : 49.

Gruodžio 28 d. Bom Retiro palapose žaidžia: V. Jurgutis — J. Banys, St. Urbietis — K. Urbanavičius, B. Batutis — V. Kirimalavičius, K. Skadas — K. Martinaitis, V. Juskėnas — A. Džiugelis, J. Krumzlys — B. Skadas.

Gruodžio 30 d. Bom Retiro palapose žaidžia: J. Vasiliauskas — K. Urbanavičius, J. Blimkė — J. Banys, B. Batutis — K. Karolis, K. Skadas — K. Černiauskas, J. Butauskas — M. Baltrušis, H. Borisovas — P. Maziėtis, B. Mackus — B. Skadas.

MŪSŲ BOKSININKAI.

Praeitą šeštadienį lithuaniečiai (Ignas Žiedas, Vladas Markevičius ir Balys Okulicis), dalyvauja Sáo Paulo bokso pirmenybėse, stoji viešai rodyti savo sugebėjimus. Ignas Žiedas su negru Jonsonu ir Balys Okulicis su Zacariu rungtynes baigė lygiomis, o Vl. Markevičius Faciolui pralaimėjo. Visi trys lithuaniečiai dar neblogų boksininkų įspūdį; jie turi neblogą techniką, tačiau reikėtų daugiau treniruotis, nes nė vienas jų ne turi reikiamo išlaikymo, be kurio bent koks laimėjimas — neįmanomas.

IŠ VILA BELOS...

Gruodžio 14 d. Vila Belos „Lithuanijos“ skyrius žaidė pirmąsias ping-pong rungtynes su brazilų „Flor da Vila Zelina“ klubu. Nors didžiama lithuaniečių dar nesena yra pradėję lošti, bet rungtynėse pasirodė neblogai. Trečioji komanda sugebėjo laimėti gana žymia pasekme 100 : 63, antroji ir pirmoji komandos pralaimėjo 78 : 150 ir 154 : 200. Poriniam žaidime B. Mackus ir Pr. Mašiotas pralaimėjo 54 : 60. Yra vilėjų, kad mūsų jaunučiai ping-pongistai pasitreniravę greit nugalės apylinkės klubus.

Praeitą sekmadienį skyriaus «juvenil» žaidė su «2 Martelos F. C.» Vila Emoje. Pri šį gana stiprų klubą mūsų jaunesni sportininkai kovojo energingai su pasirijimu. Antrosios komandos rungtynes baigė lygiomis 1 : 1. Pirmoji komanda bemaž visą laiką priešą spaudė, bet dėl susižaidimo stokos nesugebėjo gerai išnaudoti visų progų ir rungtynes pralaimėjo 1 : 2. Skyriaus komandų sąstatas yra visai geras, tik reikėtų kiek

daugiau susižaišti, pasitreniruoti.

Per Kalėdas ir N. Metus numatyta rungtynių nedaryti, o atliekamą laiką panaudoti aikštės lyginimui.

E.

IŠ PARQUE DAS NAÇÕES.

Šio rajono lithuaniečiai, š. m. gruodžio mėn. 18 d., dalyvavo „S-ta Therezinhá E. C.“ suruoštoje sporto šventėje. Šį kartą lithuaniečiai susitiko su Bangū F. C. ir buvo pasiryžę bangiečius suplikti. Antroji komanda sužaidė lygiomis 1 : 1. Ivaritį įsodino Juozas Civinskas. Kadangi nugalėtojas turėjo gauti taurę, tai antrajai komandai reikės dar karta rungtis.

Pirmųjų komandų lošimas jau iš pat pradžios buvo gana gyvas ir pirmoje minutėje lithuaniečiai galėjo pasiekti įvarčio, tačiau proga liko neišnaudota. Dešimtoje minutėje, po gero derinio, lithuaniečiai priėjo prie šio vartus ir kairys kraštas Prata nesulaikomai kerta pirmąjį įvartį.

Rungtynių teisėjas įvartį užskaityto, bet bangiečiai pradeda ginčą ir nesutikę su teisėjo sprendimu palieka aikštę. Tokiu būdu, beveik be kovos, lithuaniečiai laimi gražią taurę.

Tenka pastebėti, kad šio rajono „Lithuania“ vis stiprėja.

Report.

PASAULIO LENGVOJI ATLETIKA.

1.500 metrų bėgimas.

(Taša)

Švedija — Ny, 3 : 50,8.
Šveicarija — Schaerer, 3 : 55,0
Čekoslovakija — Hosek, 3 : 59,4.
Prancūzija — Ladoumégue, 3 : 49,2.
Europa — Szabo (Vengrija) 3 : 48,6.
Pasaulio rek. — Lovelock /N. Zelandija/ 3 : 47,8.

PASAULIO REKORDŲ ISTORIJA:

3 : 55,8 — Kiviat-(USA) 1912.
3 : 54,7 — Zander/Šved./ 1917
3 : 52,6 — Nurmi /Suomija/ 1924.
3 : 51,6 — Peltzer /Vok./ 1926
3 : 49,2 — Ladoumégue /Fr./ 1930.
3 : 48,8 — Bouthrou /USA/ 1934.
3 : 47,8 — Lovelock /N. Z./ 1936.

OLIMPIJADŲ NUGALĖTOJAI:

1896 — Flack /Angl./ 4 : 33,2
1900 — Bennett /Angl./ 4 : 06,0
1904 — Lightbody /USA/ 4 : 05,4.
1908 — Shepard /USA/ 4 : 03,4
1912 — Jackson /Angl./ 3 : 56,8.
1920 — Hill /Angl./ 4 : 01,8.
1924 — Nurmi /Suom./ 3 : 53,6
1928 — Larva /Suom./ 3 : 53,2
1932 — Becalli /Ital./ 3 : 51,2
1936 — Lovelock /N. Z./ 3 : 47,8.

Kalėdų Senelis.

Kalėdų šventė, simbolizuojanti Kristaus gimimą, nėra švenčiama nuo Jo gimimo. Pirmosios Kalėdos šventos 354 metais. Jas šventė senovės rymėnai ir jos sutapo su saulės grįžimo švente. Kaip žinoma, senovės rymėnai švęsdavę šviesos šventę, kuri vadindavosi saulės grįžimo švente. Kai kas net spėja, jog ir Kalėdos kitusios iš saulės šventės ir tik vėliau susietos su Kristaus gimimo švente.

Nūdienės Kalėdos neįmanomos ir beveik nesuprantamos be eglutės. Bet kaip pati Kalėdų šventė kilusi senų senovėje taip ir eglutė. Svarbiausia, kad eglutė yra atkeliavusi iš pagonių apeigų. Senovės stambeldiškosios tautos, garbindamos savo stabus, juos puošdavo palmėmis ir gėlėmis. Ypač palmė buvo kiekvienos šventyklos didžiausias papuošalas.

Tą paprotį iš stambeldžių pasisavino senovės romėnai, o iš romėnų germanų tautos. Kaip senovės stambeldžiai savo metinių švenčių proga palmėmis puošdavo bažnyčias, taip vėlesniais laikais rymėnai, germanai ir kitos tautos Kalėdų metu bažnyčias pradėjo puošti žalumynais. Kadangi šiauriečiai neturėjo palmių, tad Kalėdų metu bažnyčias puošė pušų, eglė šakomis.

Tik 1605 metais Strasburge pirmą kartą buvo papuošta visa eglutė. Tuometinės kronikos mini, kad ji buvo išpuošta popierinėmis rožėmis, obuoliais, auksinėmis spurgomis ir pyragėliais. Tuo turpu žvakutės dar nemimos.

Pirmoji Kalėdų eglutė buvo vadinama Kalėdų medžiu ir buvo rengiama bažnyčiose. Tik vėliau ji pradėta įrengti ir privačiuose butuose. 1757 m. jau eglutės puošiamos žvakutėmis, kaip šviesos simbolis.

Betliejaus tvartelis.

Betliejaus tvartelio vaizdavimas, kuriame gimęs Kristus, irgi yra viduramžių padaras. Viduramžiais pradėta bažnyčiose įrengti Betliejaus tvartelis. Tai būdavo tam tikri vaidinimai, kurie inėdavo tam tikro gyvumo Kalėdų šventėms. Tuo metu Mariją, Juozapą ir piemenis vaidindavo parapijiečiai. Vėliau nuo šių spektaklių bažnyčiose atsisakyta ir pradėta dekoratyviniu būdu įrengti Betliejus.

Netrukus po to, kai bažnyčiose pradėta Kalėdų metu dekoratyviniu būdu įrengti Betliejus radosi sumanytojų padirbidinij Betliejaus tvartelius ir pardavinėti. Pasisekimas buvo geras. Šeimos viena kitos vaikams pirkdavo ir Kalėdų proga siūsdavo Betliejaus tvartelius. Taip pat šiuo metu prasideda ir kitų dovanų pirkimas.

Kalėdų senelio dovanos.

Kai butuose pradėta įrengti Betliejaus tvarteliai ir eglutės, tuo metu jau minimas Kalėdų senelis.

Jau 16 amžiaus pabaigoje vie nur kitur žinomas Kalėdų senelis. Jis būtinai duodavo penkias dovanas: 1/ pinigų /nesvarbu kiekis/, 2) ką nors valgomo (cu krus, obuoliai/, 3) tai, kas vai kams gali suteikti džiaugsmo (lėlės, žaislai), 4) rūbams medžiagos gabalas ir 5) būtinai knyga, žiūrint amžiaus: elementorius, šventraštis prie visų šių

penkių dovanų pridedamas papildomas ryškis — disciplinos simbolis.

Kalėdų senelis, baltas kaip sniegas, su balta barzda ir dideliu dovanų maišu pasirodo tik tuose namuose, kur deganti Kalėdų eglutė. Jis gerus vaikus apdovanoja, o blogus baudžia.

Senelio kilmė yra išlikusi irgi iš senovės. Senovės germanai, dar būdami stambeldžiai, turėjo vadinamą kailinių Martyną, kuris buvo apeiginis dievytarnas. Pradėjus tiems patiems germanams, jau esant krikščionims, rengti Kalėdų eglutes, kailinių Martynas kurį laiką dar minimas kaip Kalėdų senelis.

Romėnuose iš senovės išlikęs senelis Niklaus. Niklaus Diokleto laikais buvo Myros vyskupu ir smarkiai pagonių persekiojamas. Jis mirė gruodžio 6 dieną. Jo miršis veik sutapo su Kalėdomis ir tas geraširdis šventasis vėliau pavadintas Kalėdų seneliu Niklaus.

Tik šimtmečių bėgy išnyksta įvairūs Kalėdų senelio vardai ir šiandien jis veik visose tikinčiose tautose vadinamas vienu vardu — Kalėdų senelis.

PRANEŠIMAS KATALIKAMS TĖVAMS.

Pranešame, kad Bom Retire prie Pirmosios Komunijos vaikai ruošiami pirmadieniais ir ketvirtadieniais 3 val. po piet.

Prašome visus lietuvius katalikus tomis dienomis savo vaikus atvesti į lietuvių mokyklą, rua Bandeirantes, 474.

Sesutės.

Norte do Paranã.

(Tąsa iš 51 nr.)

Ir juo toliau važiuoji į Šiaurės Paranos gyli, tuo daugiau matai miškų ir neapgyventų plotų. Pati miško išvaizda, su peroba, pau d'alcho, figueira branca, cedro ir kitais vertingos rūšies medžiais liūdi, kad čia žemė ištikrųjų aukštos ko-

kilometrus. Šis geležinkelis yra naujas, statytas, berods prieš dešimtį metų. Geležinkelio pravedimas čia daug padėjo sekmingai vystyti žemės ūkio kultūrai.

Pravažiuojant miestelius ir stotis matėsi daugybę lenpiuvių. Medžio apdirbimas, matyti, čia eina dideliu tempu.

Baugusiems lietuvių mokyklas mokiniams pažymėjimų ir dovanų įteikimas. Garbės prezidiume: Lietuvos Respublikos Konsulas p. A. Polišaitis, Insp. S. Bakšys, S. Dorinas, mok. Ivany Cardozo A. Garkauskas ir mok. St. Jurevičius.

S. Paulo, 11-XII-1938 m.

LONDRINA IR ROLANDIA.

Už 200 kilometrų nuo Ourinhos yra nemažas apskrities miestas Londrina. Londrinoje yra visas Cia. de Terras Norte do Paranã centras. Į čia turėjau iš S. Paulo rekomendaciją laiską, tačiau Londrinoje neišlipau, nes pirma norėjau pamatyti parduodamas žemes ir šiek tiek susipažinti su kolonistų gyvenimu. Važiavau tiesiai į Rolandia, kur jau baigiasi S. Paulo — Paranã geležinkelis.

S. Paulo — Paranã geležinkelis eina nuo Ourinhos iki Rolandia. Rolandia yra paskutinė stotis. Geležinkelis tęsiasi 237

Kadangi buvo sekmadienis, tai Rolandijoje kompanijos raštinė buvo uždaryta ir teko laukti rytojus.

Rolandia nelabai didelis, dar visai naujas miestelis. Beveik visi namai, kaip ir visur Paranos estade, mediniai — sukalti iš lentų. Aplink miestelį tęsiasi didžiuliai plotai amžinojo miško „matta virgem“.

Sekancią dieną iš ryto užėjau į kompanijos raštinę. Čia teko ilgokai pasikalbėti su raštinės vedėju, kuris parodė planus ir žemėlapius kolonizuojamų žemių, papasakojo apie vokiečių, japonų, ukrainiečių ir kitų tautų kolonistų kūrimesi ir gyvenimą.

Artimesniam susipažinimui su kolonizuojamais plotais ir pačia kolonizacijos organizacija bei techniniu darbu nusprendžiau važiuoti dar toliau į miškus, kur tik pradėjo kurtis naujieji kolonistai. Tą pačią dieną po pietų autobusu, vadinamu „Jardineira“ išvažiavau į Lovat miestelį, kuris yra už 63 kilometrų nuo Rolandijos.

(B. d.)

LIETUVIAI KOLONISTAI.

Cia de Terras Norte do Paranã turi įvairių tautybių kolonistų, kurių tarpe yra kelios ir lietuvių šeimos. Arčiausiai Rolandijos gyvenantis lietuvis

esąs J. Jasiūnas, pas kurį raštinės vedėjas pasiūlė mane nuvežti. Kiti lietuviai gyvena nuo Rolandijos miestelio už kelių dešimčių kilometrų. Juos pasiekti nebuvo lengva. Nusprendžiau tuojau nuvažiuoti pas artimiausį lietuvių kolonistą.

Raštinės vedėjas davė automobilį ir soferį, kuris mane per keliolika minučių nuvežė pas J. Jasiūną.

Tuojuo išvažiavus iš Rolandijos į akį krinta neplatus, bet puikus kelias, einas per mišką. Keliu eina nemažas judėjimas. Sunkvežimiai veža į miestelį medžius ir lentas. Toliau pavaziavus sutinkame net kelias kelio šakas. Keliai, matyti visur puikūs.

J. Jasiūno neradome namuose. Jo ūkis buvo už kokių 5 kilometrų nuo miestelio prie gero kelio. Prie kelio pastatytas mažas „barakonas“. Tai gyveno namoji troba. Aplink „barakoną“ prisodinta įvairių gėlių. Manė vežęs soferis nuėjo į lauką ieškoti šeiminko, o aš likau prie namuko.

Apie namuką („barakoną“) pasodinta mandiokų, kavos ir kt. Po valandėlės soferis grįžo su šeiminku J. Jasiūnu. Pasirodo kad J. Jasiūnas apsigyveno čia dar prieš trejetą metų ir gyvena visai vienas. Vienam, be šeimos dirbti ūkyje yra sunku. Ypač pirmieji dveji metai būvę labai sunkūs.

J. Jasiūnas gyvena tarp sveitimauciu ir su lietuvišiais neturi progos susitikti. Net lietuviškai žodį pratariti neturįs į ką, tačiau savo gimtosios kalbos neužmiršė. Per keletą metų nesustikdamas su lietuvišiais ir negaudamas jokio lietuviško laikraščio nežino kas dedasi lietuvių kolo nijoje. Apie Lietuvą dar šį tą girdėjęs iš vokiškų laikraščių. J. Jasiūnas paprasė siuntinėti jam „Lietuvį“.

J. Jasiūnas plačiai papasakojo apie ūkininkavimo sąlygas Šiaurės Paranos estade. Pasikalbėjęs apie pusantros valandos vėl grįžau į Rolandia.

Artimesniam susipažinimui su kolonizuojamais plotais ir pačia kolonizacijos organizacija bei techniniu darbu nusprendžiau važiuoti dar toliau į miškus, kur tik pradėjo kurtis naujieji kolonistai. Tą pačią dieną po pietų autobusu, vadinamu „Jardineira“ išvažiavau į Lovat miestelį, kuris yra už 63 kilometrų nuo Rolandijos.

Klemensas Jūra.

Atgimimo Diena.

Susikaupk. —

Paklausk, ir nurimki, o broli, Užsimirškį gyvenimo skurdžią nedalia. Didžią palaimą neša — nesvajotieji Toliai, KAZKAS eina nuskaidrint apniūkusį kelią...

Žalvariniai varpai suskardeno šį rytą. Atgimimo Aušra — jau prašvito...

O broli, —

Tau krūtinėj plazdena Šiaurės Polio naktis, Ir — siela, lyg atomas Erdvyno klaukaus... Išklajoti pasauliai — o tamsi ateitis — Taip suvargus, palaužta uragano smarkaus, —

Patikėk, pro gyvenimo vylių — Atgimimo Saulutė mums kyla...

Susikaupk, —

Paklausk: čia nežvanga varpeliai... Per pusnynus rarotų nebeeinaime rytą... Ten — toli, tėviškė... sidabruoti upeliai... Prisiminkime-viską... tartum gražųjį mitą...

Ir audrotosios Būties kvartaluos Mes surasim saulėtąją dalią...

Susikaupk. —

Prisimink, kiek audringų dienų, Kiek jausmų, kiek idėjų — nubangavo pro mus... Ar žinai, kad liepsna iš šaltų pelenų — Išsiveržus, žiėbs neregėtus gaisrus... —

Sužibės — gaivalinga, viena — ATGIMIMO DIDŽIOJI DIENA.

1938-XII-20. Sāo Paulo.

DR. BORIS CHIPIAKOFF

RUA YPIRANGA, 193 (kertė rua Santa Ephigenia) Telf. 4-0316

Vidujinės, nervų, odos ligos. Speciali venerinių ligų klinika. Visiškas genorejos išgydymas per 10-15 dienų su garantija. Konsultorija atidaryta iki 9 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 10 iki 12 val.

Šviesiausia pasaulyje lempa.

Kad lėktuvai galėtų geriau nakties metu orientuotis, amerikiečiai Čikagoje pastatė milžinišką švyturį. Nesenai buvo išbandytas to švyturio lempos pajėgumas. Pasirodė, kad lempa gali duoti šviesą dviejų milijonų žvakių stiprumo. Lempai sužibus visu stiprumu, lėktuvai jos žybciojimą galėjo pastebėti už 300 kilometrų. Už 50 kilometrų nuo jos galima esą puikiai skaityti laikraštį. Buvo nustatyta, kad vieno metro atstume lempos šviesa yra 20.000 kartų stipresnė už vidurdienio saulės šviesą ir 8 milijardus kartų stipresnė už mėnulio šviesą pilnaties metu. Ši lempa yra laikoma šviesiausia visame pasaulyje.

Negrams siaurėj ne patinka gyventi.

Prancūzų mokslininkas Rymondas Durdanas prieš porą metų Grenlandijos pietuose, Frederiksdafo mieste, apgyvendino 5 žmonių negrų šeimą. Negrai į šią baisią siaurę buvo atgabenti iš pat pusiaujo, iš Afrikos. Čia jiems buvo duotas visoks galimas ištaigingumas, puikiausiai apšildomi namai, geri drabužiai ir t. t. Jiems taip pat duota pilna laisvė išeiti ar neiseiti iš namų. Visą tą laiką negrai buvo stebimi, kaip juos veikia siaurės oras. Pereitą žiemą negrai Grenlandijoje išbuvo, bet visi labai bijojo šalčio. Išbuvę žiemą ir dvi vasaras negrai nutraukė gerai apmokamą „žiemavojimą“ ir paprašė grąžinti į tėviškę, Afrikoje.

Nakties metu dingo pusė upės.

Jugoslavijos lygumomis ligi šiol tekėjo Čirna-Vodos upė. Tai buvo arti 100 kilometrų ilgumo, 15 metrų platumo ir 4–6 metrų gilumo vandens juosta. Ja buvo plukdomi sieliai, ja

plaukiojo laivai, vežiodami ūkininkų gaminius ir prekes, ji teikė gyventojams nemažai dar ir kitokios naudos. Bet nesenai pusė šios upės dingo. Tai atsitiko vieną naktį. Artimų vietų gyventojai pasakoja, kad tą naktį buvo girdimas upės pusėje nepaprastas ūžimas ir dundėjimas. Atrodė, kad suoliais lekia pulkas kavalerijos, tratina perkūnas, griūna žemės kalnas. Kadangi tuo pačiu laiku siautė smarki audra, tai niekas nepagalvojo, kad tie nepaprasti gar-

to urvo anga turi būt ežeriškio čio dugne. Dabar yra tiriamas to ežeriškio dugnas ir ieškoma urvo pradžios. Manoma, kad urvas nėra begalinis ir kad upės vanduo, pripildęs jį, prasiveržkurioje nors vietoje šaltiniu arba nauja upe. Apylinkės gyvenytojai upės dingimu yra labai susirūpinę, nes kartu jie neteko patogaus kelio susisiekti su kitomis krašto vietomis.

Lietuvos kareivis mėgsta pakalbinti ir mažyčius su jų mylimu katinuku.

sai turi kokį nors ryšį su upe. Bet rytą atsikėlę, visi nustebė upės vagoje telkšojo tik mažyčiai vandens klaneliai. Aple upės dingimą buvo duota žinia geografams ir geologams. Atvykusi komisija pradėjo apžiūrėti ti upės vagą. Bet nieko nepaprasta nepastebėjo. Iš pat pradžių, aukštupyje, upė tekėjo, kaip tekėjusi. Maždaug pusiau kelyje ji buvo išsiliejusi ir sudarė nedidelį ežeriškį. O to liau stūksojo jos vaga, jau visiškai sausa. Kadangi nebuvo rastos iš ežeriškio ištekas nė menkiausias upokšnis ir kadangi pats ežeriškis nėjo didyn, tai kilo klausimas, kur prasideda vanduo. Ir šiaip ir taip spėlioję, mokslininkai, pagaliau, priėjo išvados, kad čia pat turi būti koks nors požeminis urvas, kuriuo upė teka toliau, ir kad

ŠITAIP LENKUI ATRODO LIETUVA.

Lenkų laikraštis „Polska Zbrojna“ spalio 30 d. įdėjo J. Rossow skio straipsnį „Iš šių dienų Lietuvos“. Straipsnyje rašoma, kad šių dienų Lietuvos vidaus gyvenime lenkai stebėtoja domina daug dalykų. „Prie tokių mus ypatingai dominančių dalykų priklauso smarkus lenkiškumo siaurėjimas, — rašo autorius. — Lietuviai yra tos nuomonės, kad Lietuvos gyventojai iš esmės yra lietuviai, tik jų dalis unijū su Lenkijame tu pamiršo savo kalbą, o ta kalba jiems dabar grąžinama“. Autorius teigia, kad „negalima užginčyti, jog Lietuvos gyventojai

iš esmės yra lietuvių kilmės ir kad lietuviams, kaip kiekvienai tautai, turinčiai savo valstybę, svarbu, kad valstybė tautiškumo atžvilgiu būtų kuo labiausiai vienalytė“.

Lenkų padėtis Lietuvoje nesanti vietos sąlygų padariny, bet bendro sąjūdžio, kuris šioje Europos dalyje pasireiškia ir kurio Lenkija atitinkamai neįvertinanti. Esant tokioms sąlygoms, netenka stebėtis, kad lenkų skaičius Lietuvoje ir jos kaimynuose mažėja.

Toliau autorius patiekia savo nuomones apie Lietuvos ūkį. Štai, kaip jis rašo: „Be batarpiškų veiksmų, būtent, mokyklos, bežnyčios, administracijos ir t. t., gerai čia veikia visuomeniniai ūkiniai veiksniai, kaip antai: planinga kova su nedarbu, geras valstybės tarnautojų atlyginimas“. Girdi Lietuvoje apgalvoti ir neabejotinai su teigiamais laimėjimais įvykdyta žemės reforma. Lietuvoje žemės reforma davė naudingų vaisių. Tačiau pasirodė, kad Lietuvos ūkis ne tik aprūpina vidaus paklausą, bet įgalina išvežti į užsienį, ko seniau nebuvo. O be to, žemės reforma savaime sieja ūkininką su valstybe ir išbloškė ginklą iš svetimųjų propagandos rankų“.

Žemės ūkio Ministerija dar prieš žemės reformą suorganizavusi ūkio kursus ir pratimus būsimiems ūkininkams, parūpinusi agronomų ir inžinierių, kurie pamokę vyrus ir moteris darbuotis ne tik lauke, bet ir namų ruošoje. Taip įvykdyta žemės žemėformos sukūrusi 34.925 naujus ūkius, o 25.576 smulkius ūkius papildžiusi. Be to, 3.370 naujų sklypų gavusios mokyklos, ligoninės ir kitos kultūrinės ir švietimo institucijos.

Naujų ir senųjų ūkių našumą paveikusi ir melioracija. 3/4 Lietuvos ploto reikėję nusaustinėti. Šis darbas buvęs pradėtas kanalų kasimu ir drenavimu. Tuo būdu buvę pagerinta 406.326 ha senųjų ūkių ir 9.950 ha naujųjų. Ūkininkams, pasipelnusiems melioracija, skolos išdėstomos ilgais terminais, o tie, kurie nesulaukė geresnio našu

mo, gavę atlyginimą. Instruktorių steigiami ūkio rateliai ir ūkio spaudos paplitimas čia pakėlęs visą ūkio lygį. Ūkininkai dirbą kas kartas racionaliau, gauną didesnę pelną. Krašte beveik visiškai išnykęs analfabetizmas.

Lietuvos ūkio pažanga išugdžiusi didelį eksportą. Girdi, valstybė daug pelnosi išveždama į užsienį ūkio produktus, o tai sudarą biudžeto ramstį. Nors gyventojų skaičius nuolat augas bet išvežimas didėja.

„Privalome pabrėžti, kad nuo latinis Lietuvos kaimo padėties gerėjimas, — tvirtina autorius — yra vidaus jėga ir atspara prieš užsienį. Nors pasaulinė krizė Lietuvos neaplenkė, tačiau liaudies būties pagerėjimas ir tuo pačiu plintąs švietimas, be to, visiškai nebuvimas miestuose bedarbių valstybę susieja į vienumą, neišskiriant ir tautinių mažumų liaudies. Ir čia yra Lietuvos valstybės politinės ir kultūrinės įtakos pajėgumas“.

JUOKAI

NAUJAS LAIKRODIS...

Gimimo dienos proga Algūkas gavo dovanų laikrodį. Jis labai tuo didžiuojasi ir mielai atsakinėja į klausimus, kiek laiko. Kai pagaliau namiškių niekas jo nebeklausė, jis išėjo į gatvę ir sutikęs pirmą praeivį klausia:

— Ponas, gal jūs norėtumėte sužinoti, kuri dabar valanda?

BRANGIAU UŽ DRAUGYSTĘ...

— Aš, tiesą pasakius, galėčiau paskolinti tau 10 miliešų, bet, žinai, skolos ardo draugystę.

— Šit kaip. Na, tai greičiau duok čia pinigų, nes, tiesą pasakius, mes niekad nebuvome geri draugai!

SKATYK IR PLATINK „LIETUVI“

Vaikų Kampelis

DU BROLIUKAI RIEŠUTUKAI.

Du broliukai riešutukai
Kibur - vibur ant šakos,
Kibur - vibur jie nebijo
Nei vilkelio, nei meškos.

Kibur — vibur ant šakelės
Riešutėllai du du du —
Nuraškysiu sukramtysiu,
Tai tai man bus gardu.

Striku straku voverytė
Viršūnelėj sau linksma...
Neužmink tu, nenuskink tu
Per tą šaką šokdama...

Striku straku voverytė
Ažuolėlin nušokuos —
Du broliukai riešutukai
Kibur - vibur ant šakos.

Vytė Nemunėlis.

Neris ir Vilnytis.

Seniai, labai seniai gyveno turtingas ir geras karalius. Savo kraštą valdė labai sumaniai. Už tat turtų jo valstybėje buvo be krašto, be saiko. Jo turtais stebėdavosi visi kaimynai. Bet labiausiai stebėjosi jo gražuole dukrelė Nerimi. Neris buvo ne tik graži, bet ir gera: mylėdavo ir šelpdavo vargšus ir pavargėlius. Todėl visi ją labai mylėjo

bet labiausiai ją mylėjo tėvelis. Be jos nevalgydavo, nei svečių nepriiminėdavo, be jos niekuomet linksmas nebūdavo. Jei su dukrele kur nuvažiuodavo ir kokius reikalus pas kaimynus turėdavo, tai visuomet kuo sekmingiausiai tuos reikalus su dukrele pagalba atlikdavo. Gera buvo karaliui ir naudinga jo valstybei.

Šitokios laimės pradėjo pavydėti viena pikta valdovė. Pasi-

ryžo, žūt būt, karaliaus dukrelę nužudyti arba pavogti. Bet tai sunkus dalykas buvo, nes karalius visuomet savo dukrelę, kaip akį kaktose, saugodavo, todėl visur ją narsiausiųjų karžygių pulkai lydėdavo.

Pasiryžo ši tuomet klasta ją pagrobti. Ilgai galvojo, ilgai visokius diplomatus siuntinėjo, kol pagaliau sumanė niekšišką darbą. Mat, sužinojo, kad karalaitė Neris sodus ir vaisius labai mėgsta.

Tad pasiuntė su didžiausiomis išskilmėmis vieną obelę karalaitėi dovanų. Karalius meiliai priėmė ir liepė savo dukrytės sodelyje pasodinti. Obeliai augant, pati Neris ją globojo ir laistė. O obelis buvo užkerėta. Už metų išaugo į didžiausią ir puikiausią medį. Džiaugėsi karalius ir karalaitė. Netrukus ir obuoliai pasirodė. Išaugo dideli raudoni, dargi akį veria.

Kartą nuėjo karalaitė savo sodelin obelies pažūrėti. Žiūri — jos obelies dargi šakos links ta nuo raudonų saldžių obuolių.

Neiškentus nusiskynė vieną ir paragavo. Kai paragavo, taip ir pavirto lėle. Netoliese buvo pasiūtis valdovės raganos sargai, kurie pastvėrė lėlę ir nusi-nešė.

Karalius laukia, laukia, o dukrelės nėra. Ir diena, ir kita, ir mėnuo ir metai, o Neris negrįžta. Baisiai nuliūdo karalius. Gaila jam buvo vienatinės, mylimiausios dukrelės.

Pats ieškojo ir pasiuntinius siuntė dukrytės teirautis, bet sužinoti negalėjo. Taip slinko mėnesiai ir metai didžiausiame liūdesyje karaliui ir visai jo valstybei.

Kartą atėjo karaliaus rūmuos na laumė burtininkė.

— Atėjau, — sako burtininkė, — pas tave, šviesiausias karaliau, pranešti, kur tavo dukrelė. Siųsk karžygius kuo narsiausius siųsk į rytų šalelę. Ten, už devynių girių, už devynių jūrų, kur piktoji valdovė ragana gyvena, yra aukštas, stiklo lietas, geležies kaltas kalnas. Už to kalno yra šulins giliausias, tame šulinyje tavo dukrelė sėdi,

dieną naktelę liūdi ir graudžiai raudoja, pas raganą tarnaitė sėdi, bauriausius darbus jai dirba. Sunkus bus kelias karžygiams, tenepasitiki kelyje nei vienam svetimajam. Aš jiems padėsiu prie kalno sėdėdama lauksiu.

Išsiuntė karalius pulką geriausių kareivių su narsiausiais vadais-karžygiais. Sužinojo apie tai ragana. Pasiuntė tarnus su gardžiausiais užkerėtosios obelies vaisiais. Karžygių pamatė neiškentė neparagavę. Kaip tik paragavo, taip visi lėlėmis pavirto, o raganos tarnai surinko jas maišuosna ir nunešė miestan, pardavė.

Karalius, nesulaukdamas siųstųjų karžygių grįžtant, pasiuntė kitą pulką, dar narsesnių, dar stipresnių. Bet ir su tais taip pat atsitiko.

Karalius ir visai vilties nustojo kuomet nors dukrelę pamatyti.

Sužinojo apie tai vieno ūkininko sūnelis, vardu Vilnytis, ir sako tėvui:

— Leisk mane, tėveli, karalaitės ieškoti! (B. d.)

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE
 Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393
 Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontrak-
 tus, visokius liūdijimus ir t. t.
 Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Cha-
 madoms ir pilietybės įgijimui.

Daktaras
A. Jazara-Snege
 (Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, ve-
 nerijos ir moterų ligos.
 Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.
 LADEIRA PORTO GERAL 12 sobr. (kampas Boa Vista ir 25 de
 Março) 2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.
 Tel. buto 2-5068.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS
DR. WLADIMIR DE THIMÉ
 Rua Direita Nr. 36 Telf. 2-6255
 Pašalina visas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą
 brazilų įstaigose, kreipkitės į advokatą De Thime. Daro doku-
 mentų vertimus į interiora, prisiuoñiant norimus išversti doku-
 mentus ir 25\$000 pinigais.

Dr. Paulo Licciardi
Santa Casa Gydytojas-Operatorius
 SKILVIO, KEPENŲ, UTERO, OVARIJŲ, MĖNESINIŲ PER
 TURBACIJOS, HEMORAGIJOS, Sifilio ir venerinių ligų gy-
 dymas. REUMATIZMAS ir vyrų bei moterų chroniška ir
 aštri GONOREJA gydoma pagal naujausius medicinos pro-
 cesus. Egzema, kojų prakaitavimas, cukraus liga. Ben-
 dras gydymas anemijos, liesumo, negalavimų, lytiško sil-
 pnumo ir t. t. Beadra chirurgija.
 Konsultorija ir gyvenamoji vieta RUA SILVA PINTO, 444
 Priėmimas nuo 11 iki 12 val. ir nuo 15 ligi 20 valandos
 vakaro. Tel. 5-4175. KVIEČIAMAS VYKSTAI NAMUS BET
 KURIĄ VALANDĄ DIENĄ IR NAKTĮ.

Dr. Adolpho Taubkin
ADVOKATAS
 (Diplomuotas São Paulo fakulteto)
 Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, že-
 mės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai
 ir visi kiti juridiniai reikalai.
 Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5.
 Telef. 2-4214. Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 v. v.
 KALBA LIETUVIŠKAI.

PIJAUS RUTKAUSKO
 VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA
„ROYAL“
 Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir
 pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų mode-
 lius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.
 Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pa-
 sirinkimas.
 SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SA-
 LYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!
 Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS
 Rua Silva Pinto, 264 sobr.
 São Paulo. Tel. 5-4954
 Diplomuotas Europoje ir São
 Pauly, su daugelio metų prakti-
 kos. — Blombuoja dantis už
 10\$000 su parcelana, arba sidab-
 ru. — Darbas garantuotas. Trau-
 kia dantis be skausmo už 5\$000
 Atidaryta dieną ir naktį.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
 Įsteigta 1890 metais
 Atlieka įvairius darbus foto-
 grafių srity. Specialybė pa-
 didinime, o taip pat su da-
 žais.
 Darbas greitas, sąžiningas
 ir pigus. Vyksta į namus fo-
 tografijų reikalais. Daro iš
 fotografijų naujas.
ARTHUR SCHMIDT
 Rua S. Caetano, 447 (sen.
 nr. 111). Tel. 4-5576 S. Paulo

Didžiausia naujiena
Kiekvienam įsidėmėtina!
 „Lietuvio“ Administracijoje
 galima gauti įvai-
 riausių LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR
 LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.
 Knygų ir plokštelių pasirinki-
 mas didžiausias ir kainos labai
 prienamos. Užeikite įsitikinti.
 Atskirai skelbsime knygų ir plo-
 kštelių katalogą su kainomis.
 Taip pat galima gauti Lietuvos
 Vyčių ir šiaip įvairių paveikslų
 bei Lietuvos vaizdų atvirukų.
 Knygos, vyčiai, paveikslai ir
 atvirukai užsakant siunčiami ir
 į provinciją registruotu siunči-
 niu. Už kiekvienos knygos ir
 paveikslu persiuntimą imama 800
 reisų. Siunčiant didesnį kiekį
 persiuntimo išlaidos mažesnės.
 Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo
 adresu:
 „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL
 1767 SÃO PAULO. Asmeniškai
 kreiptis: Rua Bandeirantes, 474
 S. Paulo.
 Pastaba: Siunčiant pinigus reik-
 kia pažymėti laiške kokiam rei-
 kalui jie siunčiami ir nurodyti
 AIŠKŲ IR TIKSLU SAVO ADRE-
 SA. Plokštelės į provinciją ne-
 siunčiamos.
 Pasinaudokite proga šiandien
 pat!

Lietuviška
Spaustuvė
BALTICA
 Labai pigiai ir gražiai
 atlieka visus spaustu-
 vės darbus.
 Lietuviams nuolaida.
 Užeikite įsitikinti
A. BUMBLIS
 R. João Theodoro, 194
TEL. 4-2640

Lietuviškos muzikos ir dainos
koncertai
 Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės
 (Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)
**SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIE-
 NOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIŠ STY-
 GŲ ORKESTRAS (TRIO)**
 Lietuvių Užeigoje
BAR RIO BRANCO
 Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435
 S. Paulo.

Dr. M. BARMAK.
 «Santa Casa» ligoninės Chirurgijos Daktaras.
 Bendra klinika ir chirurgija. Vias urinaras.
 Tratamento das ulceras de estomago e duodeno.
KUNSLTORIJA:
 Rua Tres Rios, 381 nuo 4 iki 6,30 val. vak. Gyvenamoji vie-
 ta: rua da Graça, 193. Tel. 5-5843.

„Lietuvis“ ir lietuviški
laikraščiai pardavinėjami:
 SÃO PAULO MIESTE:
 1. Ant Largo da Sé prie laikrodžio ir «bondžių» galeri-
 jos; 2. Prie centralinio pašto laiptų ir kampo. Bom Retiro ra-
 jone: 1. Baužio krautuvėje, 2. Silva Pinto ir Fua J. Paulino
 laikraščių kioske, 3. «José Paulino» vaistinėje, 4. Genevičiaus
 krautuvėje, 5. prie Luz tilto, 6. Luz stoties kioske. Mokus rajo
 ne: 1. Rua da Moóca ir av. Pões de Barros kampo laikraščių
 kioske, 2. Dr. V. Kudirkos mokykloje. V. BELOS IR V. ZELI-
 NOS Rajone: 1. Vygelio krautuvėje, 2. Vytauto Didžiojo mokyk-
 V. ANASTAZIJOS rajone: 1. Lapos kioske, (Lapoje) 2. Kirilau-
 ko krautuvėje ir pas Skadą. NOATE IR BRAZ stoties kiosku-
 se. SÃO CAETANO stoties kioske. PARQUE DAS NAÇÕES
 Maironio lietuvių mokykloje, SANTOS MIESTE: Santos stoties
 kioske. RIO DE JANEIRO MIESTE: 1. Pas p. p. Ramanauskus,
 rua Bella 130 ir pas Polykarpą Labedevą, av. Mem de Sa 110
 PASTABA: Be aukščiau paminėtų vietų «Lietuvį» ir laikra-
 čius iš Lietuvos bei kitur pardavinėja mūsų platintojai visuose
 lietuvišiais apgyventuose rajonuose išnešiodami po namus.

Seniausia Lietuviška Siūvykla Mūsų Kolonijoje
„KAUNAS“
 Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

ALFAIATARIA
KAUNAS

Didelis gerų ir modernių medžiagų pasirinkimas.
 Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kos-
 tumai mūsų siūvykloje pigiau, kaip kitur.
 Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnų šlapintos medžia-
 gos siūtų mūsų siūvykloje.
 Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38\$000.
 Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Parduodame laivakortes pigiausiomis, ne-
 gu kur kitur kainomis. Duodame patari-
 mų visais išėivybės klausimais. Negalin-
 tiems atvykti į São Paulo į užklausimus
 atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai
 arba kuria nors kita kalba.

Darome pinigines perlaidas į Lietuvą
 litais per Lietuvos Banką.
 Perkame ir parduodame dolerius ir
 kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis.
 Patarnavimas greitas ir sąži-
 ningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA Įkurta 1900 m.
 Rua Maua 207 kampas rua Conceição prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.
 Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Šalčiai Europoje.

Prieš Kalėdas Europoje prasidėjo smarkūs šalčiai. Šalčių banga pasiekė net Italiją. Italijos mieste Savoia šaltis siekia net 10 laipsnių žemiau nulio. oras smarkiai atšalo net Bolonijoje. Kaikuriose Italijos vietose siautė didelės sniego pūgos, kurios sutrukdė traukinių ir autobusų susisiekimą.

Europos karas gali kilti ateinantį pavasarį.

Londonas. Associated Press pranešimu, p. Oswald Pivow, pietų Afrikos karo ministeris, kuris pastaruoju metu, lankydamas Europos valstybes, turėjo daug pasikalbėjimų su žymesniais diktatoriais ir demokratų valstybių vyriausybės galvomis papasakojo spaudos atstovams, kad Europa skubiai ruošiasi karui, tam karui kurio nieks nenori, tačiau visi lenktyniuodami ginkluojasi ir jam ruošiasi.

Oswaldo Pirow manymu, karo pavojus glūdijs ne tiek ekonominuose bei teritoriniuose atskirų valstybių klausimuose, bet esąs grynai psichologiniu pasaulinės politikos vairuotojų faktorium. Jo įsitikinimu, kurį jis pamatuoja visa eile gana rimtų argumentų, karas esąs neišvengiamas ir tikriausiai, kad kilsias ateinančių metų pavasaryj.

Padidino karo reikalams sąmatas.

Užsimojusi toliau vykdyti savo imperialistinius žygius Tunisijoje ir Viduržemio jūroje, Italija 1939 metams padidino karo reikalams sąmatą iki 10 bilijonų lyrų. Ši pasakiška suma paskirstoma taip: karo aviacijai 3.066.060.000 lyrų; jūrų karo laivynui — 3.464.315.628 lyros ir sausumos pajėgoms, bei kitiems karo reikalams — 3.521.357.054 lyros.

Nusižiūrėjusi į besiginkluojančią nuo dantų iki kojų savo kaiminką Italiją, nuo jos neatsilieka ir Prancūzija. Ji savo sąmatoje sekantiems metams karininkams reikalams paskyrė net 40 bilijonų frankų. Ši suma p. Reynaud pareiškimu sudaranti 65% visos Prancūzų respublikos sąmatos. Didesnė dalis šios sumos kaip sako minėtas jūrų ministras, būsianti sunaudota kariškų laivų statybai ir aviacijos reikalams. Dabartiniu laiku Prancūzijos jūrų karo

laivynas esąs lygus Italijos ir Vokietijos laivynams, bet įvykdžius 1939 metų apsiginklavimo planą, Prancūzija turėsianti užminėtas abi valstybes laivų daugiau. Karo aviacijoje būsia priskaitoma 3.702 karininkai ir 56.000 karių, neskaitant atsarginių ir pusiau kariškai paruoštų civilių lakūnų.

Pustrečio milijono dėžių vaisių eksportui.

Vietos laikraščiai praneša, kad šįmet Brazilija eksportavo jau virš dviejų milijonų dėžių vaisių. Kadangi vaisių derlius ateinantiems metams numatomas geresnis negu buvo šįmet, tai tikimasi, kad 1939 metais Brazilija eksportuos nemažiau, kaip pustrečio milijono dėžių vaisių.

Portugalija protestuoja.

Portugalijos spauda smarkiai puola Italiją už jos pretenzijas į Viduržemio jūrą ir prancūzų kolonijas. Portugalų spauda pažymi, kad italų reikalavimai stato į pavojų Europos taiką. Portugalija negalinti ramiai žiūrėti į agresingą italų politiką.

Prancūzija neatiduos nei vienos pėdos žemės.

Prancūzijos ministeris pirminkas Daladier pasakė svarbią politinę kalbą, kurioje pabrėžė, kad Prancūzija neužleisianti nei vienos pėdos jai priklausomos teritorijos italams. Jokie teritorijiniai italų reikalavimai nebūsia patenkinti. Prancūzija esanti pasirūpusi visomis priemonėmis ginti savo žemę ir savo tautos interesus.

Italų spauda ir toliau nesiliauja pulti Prancūzijos. Dėl to Paryžiuje ir kituose Prancūzijos miestuose vyksta protesto demonstracijos. Prancūzijos spauda įspėja Italiją, kad ši neprovokuotų karo Europoje ir liautųsi stačiusi Prancūzijai tokius reikalavimus, kurie niekada nebūsia patenkinti.

DULR Pirmininkas išvyko į Urugvajų.

Kaip praneša Argentinos lietuvių laikraščiai, DULR Pirmininkas R. Skipitis gruodžio 10 dieną grįžo iš Urugvajaus į Buenos Aires, o iš ten gruodžio 15 dieną išvyko į Paragvajų. Iš Paragvajaus p. R. Skipitis žada atvažiuoti į Braziliją ir paskui vyks į Lietuvą.

„LITHUANIJOS“ BĖGI KAMS.

Pranešame lithuaniečiams, kad visi norį dalyvauti São Silvestro bėgime, kuris įvyks N. Metų išvakarėse, privalo užsiregistruoti Bom Retiro sportininkų patalpose pas J. Vasiliauską iki 8. m. gruodžio 27 dienos.

Lietuviai pravedė keturis atstovus.

Telegramų agentūra „Elta“ iš Kauno praneša oficialius Klaipėdos krašto seimelio rinkimų rezultatus pagal kuriuos lietuviai pravedė į seimelį keturis atstovus. Buvusiam seimelyje lietuviai turėjo penkis atstovus. Vokiškoji Klaipėdos krašto direktorija prieš rinkimus atėmė keliems tūkstančiams lietuvių, kilusių iš didžiosios Lietuvos, balsavimo teises. Vokiečiai įvairiausiais būdais grąsino ir bauginė Klaipėdos krašto gyventojus, kad tik šie nebalsuotų už lietuvių sąrašus.

Dėl Vokietijos pretenzijų į Klaipėdą.

Anglijos premjeras Čemberlenas pareiškė, kad Berchtesgadene Hitleris pareiškęs, jog jis jaustųsi laimingas palikdamas Klaipėdos kraštą šiandieninėje padėtyje, jei Lietuvos Vyriausybė gerbtų Klaipėdos krašto statutą.

Esą, Vokietija nemananti atimti Klaipėdos krašto iš Lietuvos, bet tik norinti daugiau teisių ten gyvenantiems vokiečiams.

Pradėjo veikti svetimšalių įstatymas.

Gruodžio 22 dieną pradėjo veikti Brazilijoje išleistas įstatymas, reguliuojantis svetimšalių įvažiavimą, gyvenimą ir veikimą Brazilijos teritorijoje. Pradėjus veikti šiam įstatymui, nuo jo paskelbimo dienos iki 1939 metų pabaigos visi Brazilijoje gyvenantieji svetimšaliai privalės užsiregistruoti ir išsiimti dokumentus.

Laikraščiai praneša, kad nelegaliai įvažiavusieji svetimšaliai, kurie nepasirūpino legalizuoti savo padėties, turės iš Brazilijos išvažiuoti, arba galės būti net ištremti.

— Iš Paryžiaus pranešama, kad Barcelonoje, Madride ir Valencijoje susektas didelis sąmokslas prieš Ispanijos vyriausybinių valdžią. Suimta labai daug asmenų, kuriems grėšia mirties bausmė.

— Iš Londono pranešama, kad Irun mieste Ispanijos nacionalistų valdžios atstovai atidarė Anglijos vice-konsulo vežamą diplomatinį paketą, kuriame buvo rasti slapti dokumentai, siunčiami vyriausybiniams. Dėl šio įvykio kilo diplomatinis incidentas, kuris buvo greitai likviduotas, nes paaiškėjo, kad dokumentai į diplomatinį paketą buvo įdėti vieno Anglijos konsulato tarnautojo be konsulato žinios.

— Laikraščiai praneša, kad paskutinėmis dienomis susirgęs nacionalistų Ispanijos vadas generolas Franco.

ISVYKO I FRIGORIFICO ANGLIO.

Gruodžio 23 dieną insp. Simas Bakšys ir mok. J. Jurgilas išvyko į Frigorifico Anglo, kur gyvena kelios dešimtys lietuvių šeimų. Insp. S. Bakšys Frigorifico Anglo išbūs ilgesnį laiką. Mok. J. Jurgilas grįž po keletos dienų.

Gerbiameji Skaitytojai!

Jau artinasi Nauji Metai, todėl laikas pasirūpinti užsimokėti už laikraščio prenumeratą 1939 metams. Nežiūrint į tai, kad mūsų laikraštis šįmet žymiai padidintas, jo prenumeratos kaina paliekama ta pati. Būtent: BRAZILijoje metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Į LIETUVĄ — metams 20 milreisy, pusmečiui 10\$000. Į ARGENTINĄ — metams 3 peza, pusmečiui pusantro pezo. Į URUGVAJŲ — metams du (urugvajiški) peza. ŠIAURĖS AMERIKOJE — metams 1 doleris. Į VISAS KITAS PASAULIO ŠALIS — metams 1 doleris.

Pinigus siųsti: „LIETUVIS“ CAIXA POSTAL 1764 S. PAULO—BRASIL.

Visi metiniai „Lietuvio“ prenumeratoriai, užsimokėję už prenumeratą ligi Naujų Metų gaus nemokamai didelį LIETUVIŠKĄ KALENDORIŲ 1939 METAMS.

Kas užsiprenumeruos laikraštį dabar gaus jį nuo šios dienos ligi 1939 metų pabaigos.

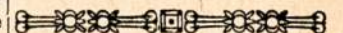
Administracija.

Alfaiataria Estan

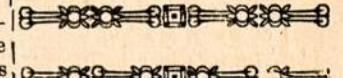
Stasio Šlikto Siu- vykla „Estan“

RUA CONCEIÇÃO, 79-A [prie Luz stoties] Tel. 4-1940 yra žinoma visai lietuvių kolonijai. DIDELIS PUIKIAUSIŲ MEDŽIAGŲ PASIRINKIMAS. DARBAS GREITAS IR SAŽININGAS. Prie siūvyklos veikia moteriškų rūbų skyrius, kur siūvami palta ir kostiumai. Šį siūvyklą atidarė skyrių ant rua Dr. Almeida Lima, 19.

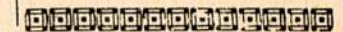

DEL VECCHIO geriausios Gitaros visokioms išmėgoms ir kainoms. Pirkite tiesiai iš fabriko. Visokių stygų pasirinkimas. Reikalaukite katalogų veitui.

FABRIKAS IR KRAUTUVĖ RUA AURORA 196.

VISI SKAITO TIK SENIAUSIĄ IR DIDŽIAUSIĄ PIETŲ AMERIKOS LAIKRAŠTĮ „LIETUVIS“

CASA RUSSIA

RUA LIBERO DE LIMA NR. 606 TEL. 5-6724

Praneša savo klientų žiniai, kad Kalėdų šventėms gavo didelę partiją TIKROS LIETUVIŠKOS VALSTYBINĖS DEGTINĖS. Turime taip pat įvairiausių užsienių ir vietinių gėrimų, maisto produktų, įvairių konservų, grybų, silkių ir kt. Maisto ir gėrimų didžiausias pasirinkimas pigiau siomis kainomis. Be lietuviškos, turime tikros degtinės ir iš Lenkijos, Latvijos ir Estijos. Užėkite įsitikinti ir būsite mūsų nuolatiniais klientais.

Geriausia ir pigiausia Kalėdoms dovana!

Jau išėjo iš spaudos Kosto Činčiko — Lietuvio įdomus ir mponuojantis poezijos rinkinys „VELNIAI ROJUJ“. Tai pirmoji Brazilijoje lietuviška knyga, kurioje paprastais, kiekvienam ietuviai suprantamais, žodžiais apdainuota mūsų vargai, gyvenimas įvairiuose pasaulio kraštuose ir nepasiekiamas laimė... Lietuviai, nepraleiskite progos! Kiekvienas nusipirkite ir perskaitykite. Čia jūsų dvasia ras daug peno? Knyga 70 puslapių. Nebrangi, tik 3\$500, Lietuvoje — 1,10 lt., Lenkijoje — 1 zł., ir U. S. A. — 20 ct.

Knyga galima gauti visuose São Paulo kioskuose, kur tik pardavinėjama lietuviški laikraščiai. Norintieji užsisakyti į provinciją ir kitas valstybes privalo siųsti pinigų ir reikalavimą šiuo adresu: Konstanty Czynczyk RUA Brandeirantes, 474. „Lietuvio“ Redakcija/ São Paulo, Brazil.

ISTATYMAI SVETIMŠALIAMS

Informacijų Agencija, įsisteigusi Rua José Bonifacio, 390 sobre-loja, sala K, praneša savo klientų ir bendrai visuomenės žiniai, kad šiomis dienomis perkėlė savo raštinę iš minėtosios gatvės į RUA DOS GUSMÕES Nr. 324 (arti Gabinete de Investigações), kur ir toliau tęs visus svetimšalių legalizacijos ir registracijos dokumentų sutvarkymo darbus.

Taip pat priimama visokie dokumentai vertimui. Atidaryta nuo 8 val. iki 6 val. vakaro.

RUA DOS GUSMÕES, Nr. 324.
į prasideda arti Luz stotie

Už apmokamus skelbinus Redakcija neatsako.